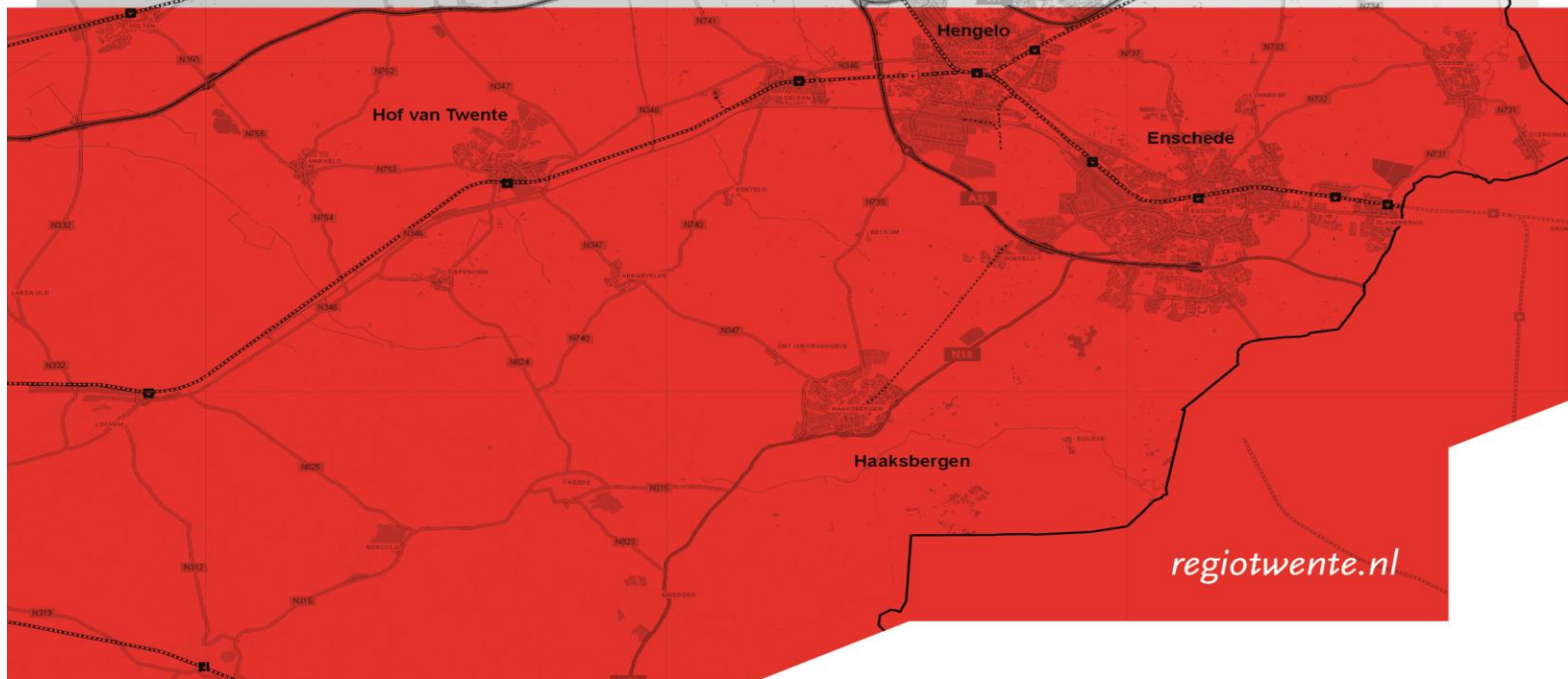

regiotwente.nl

Programmabegroting

Voorwoord

'Twente Vooruit'; onder deze titel hebben we in de voorliggende jaren van deze begroting samen met de 14 regiogemeenten en maatschappelijke partners gewerkt aan een belangrijke transitie opgave. In het jaar 2019 zijn we gestart met het op hoofdlijnen bespreken van de toekomst van onze samenwerking en dat zullen we in 2020 verder voortzetten, uitwerken en implementeren. In de eerste helft van 2020 zullen naar verwachting belangrijke bestuurlijke besluiten worden genomen ten aanzien van het Transitieplan 'Twente Vooruit', die van invloed zullen zijn op de samenwerking en dus ook op de voorliggende begroting. In deze begroting vindt u alles over onze en vooral uw ambities en resultaten die we samen willen bereiken. Omdat op het moment van opmaken van deze begroting nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden treft u hier een programmabegroting 2021 aan, die qua opzet en inrichting voortbouwt op wat u gewend bent.

Als Regio Twente staan we voor de uitdaging de Twentse samenleving te dienen. We zijn erop gericht meerwaarde te realiseren door ontmoeting, verbinding en samenwerking. Om te bevorderen dat inwoners en ondernemers in Twente gezond en kansrijk zijn. Onze passie is verbonden met een gezond en kansrijk Twente.

Gezond zijn helpt om kansrijk te kunnen zijn. Omgekeerd kan kans-rijkheid bijdragen aan een goede gezondheid.

Wij werken aan versterking van de sociaal economische structuur. De Agenda voor Twente, de Regiodeal en de organisaties in de basisinfrastructuur vormen daarin wezenlijke initiatieven waarmee wij en vele partners verbonden zijn.

We zijn er voor interventies naar een veilige en gezonde gezinssituatie. Dragen bij aan dat gemeenten de juiste zorg kunnen bieden. We werken aan prachtige recreatie mogelijkheden waarin een ieder kan genieten, beleven en bewegen. En we bevorderen via allerlei initiatieven de ontwikkeling en toepassing van kennis. Lobbyen en belangen behartigen zit in ons bloed en dat bewijst keer op keer zijn waarde.

Wat voor mij voorop staat is dat we samen met hart en ziel werken aan een vitaal Twente. In mijn gesprekken met u als bestuurders, medewerkers en met partners ervaar ik keer op keer de enorme betrokkenheid bij de opgaven die er voor ons samen liggen. Zonder die inzet en met focus en eenvoud zijn wij in Twente tot heel veel in staat en leveren wij maatschappelijke meerwaarde. Het maakt mij trots hieraan te mogen bijdragen.

Coen Aalders

Secretaris / algemeen directeur Regio Twente a.i.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Samenvatting	6
2. Inleiding en leeswijzer	7
3. Vaststelling.....	8
Beleidsbegroting	9
4. Gezondheid.....	9
5. Organisatie voor de zorg en de Jeugdhulp in Twente & Samen14.....	13
6. Veilig Thuis Twente	16
7. Domein Leefomgeving	19
7.1 Programma Sociaal Economisch sterk Twente.....	20
7.2 Programma Belangenbehartiging	24
7.3 Programma Recreatieve Voorzieningen	26
8. Bestuur en ondersteuning	29
8.1 Beleidsindicatoren BBV	30
8.2 Overzicht van de kosten van overhead.....	30
9. Coalitions of the Willing.....	31
9.1 Agenda voor Twente.....	31
9.2 Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente.....	33
9.3 Kennispunt Twente.....	34
9.4 Milieu, Duurzaamheid en Afval.....	36
9.5 Twentse Kracht.....	37
9.6 IT-Platform	39
9.7 Toezicht en kwaliteit.....	41
9.8 Mobiliteitslab	41
10. Overzicht algemene dekkingsmiddelen.....	42
11. Specificatie herkomst baten en besteding lasten.....	43
12. Paragrafen.....	45
12.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	45
12.2 Onderhoud kapitaalgoederen	50
12.3 Bedrijfsvoering.....	52
12.4 Verbonden partijen.....	53
12.5 Financiering.....	56
12.6 Rechtmatigheid.....	58
Introductie Rechtmatigheidsverantwoording.....	58
13 Financiële begroting	59
13.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting inclusief meerjarenraming	59
13.1.1 Overzicht van baten en lasten inclusief vorig begrotingsjaar en gerealiseerd bedrag voor vorig begrotingsjaar.....	64
13.1.2 Specificatie stijging gemeentelijke bijdrage 2021 t.o.v. 2020	65
13.1.3 Overzicht van geraamde incidentele baten en lasten	65
13.2 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting	66
13.2.1 Geprognosticeerde balans.....	66
13.2.2 Berekening EMU-saldo.....	67
13.2.3 Verloopoverzicht reserves.....	68
13.2.4 Verloopoverzicht voorzieningen	68
13.2.5 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	68
13.2.6 Investerings.....	68
Bijlagen	69
Bijlage 1. Gemeentelijke bijdrage 2021 per taakveld	69
Bijlage 2. Overzicht taakvelden	71

Lijst van figuren en tabellen

Figuur 1 Specificatie herkomst van de baten	43
Figuur 2 Specificatie besteding lasten	44
Figuur 3 Solvabiliteitsratio	48
Figuur 4 Netto Schuldquote	49
Figuur 5 Netto Schuldquote Gecorrigeerd	49
Figuur 6 Structurele exploitatieruimte	49
 Tabel 1 Overzicht van baten en lasten en gemeentelijke bijdrage 2021 inclusief taakvelden	6
Tabel 2 Beleidsindicatoren	30
Tabel 3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen.....	42
Tabel 4 Ratio Weerstandvermogen	45
Tabel 5 Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit	46
Tabel 6 Samenvattend overzicht geïnventariseerde risico's.	47
Tabel 7 Samenvattend overzicht beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit	48
Tabel 8 Renteschema.....	56
Tabel 9 Renteomslagpercentage.....	56
Tabel 10 Renterisiconorm	57
Tabel 11 Overzicht van baten en lasten inclusief meerjarenraming	59
Tabel 12 Overzicht van baten en lasten inclusief vorig begrotingsjaar en realisatie voor vorig begrotingsjaar	64
Tabel 13 verklaring stijging gemeentelijke bijdrage	65
Tabel 14 Verloopoverzicht reserves	68
Tabel 15 Verloopoverzicht voorzieningen	68
Tabel 16 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen.....	68
Tabel 17 Herinvesteringen	68

1. Samenvatting

Overzicht van baten en lasten 2021 en gemeentelijke bijdrage

Het overzicht van baten en lasten, de financiële uitgangs- en aandachtspunten bij de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024 vormen samen het deel van de financiële programmabegroting. Onderstaand het overzicht van baten en lasten inclusief taakvelden per programma voor het jaar 2021.

Domein	Code	Taakveld	Lasten	Baten	Gem. bijdrage
Gezondheid	6.1.2	Samenkracht en burgerparticipatie GGD	€ 794.842	€ 1.013.095	€ 218.253-
	7.1	Volksgezondheid	€ 18.671.392	€ 3.716.618	€ 14.954.774
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	€ 496.993	€ 468.711	€ 28.282
	0.4	Overhead	€ 4.431.399	€ 318.012	€ 4.113.387
Totaal Gezondheid			€ 24.394.625	€ 5.516.434	€ 18.878.191
Sociaal Economisch Sterk Twente	2.1	Verkeer en vervoer	€ 277.772	€ -	€ 277.772
	3.1	Economische ontwikkeling	€ 1.288.339	€ -	€ 1.288.339
	0.4	Overhead	€ 367.551	€ 116.912	€ 250.639
Totaal Sociaal Economisch Sterk Twente			€ 1.933.661	€ 116.912	€ 1.816.750
Belangenbehartegin	3.1	Economische ontwikkeling Internationaal en Lobby	€ 447.868	€ 42.681	€ 405.187
Totaal Belangenbeharteging			€ 447.868	€ 42.681	€ 405.187
Agenda van Twente	3.1	Economische ontwikkeling Agenda van Twente	€ 100.000	€ 100.000	€ -
Totaal Agenda van Twente			€ 100.000	€ 100.000	€ -
Recreatieve voorzieningen	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	€ 2.355.464	€ 919.332	€ 1.436.132
	0.4	Overhead	€ 208.232	€ -	€ 208.232
Totaal Recreatieve voorzieningen			€ 2.563.696	€ 919.332	€ 1.644.364
Bestuur en Ondersteuning	0.1	Bestuur	€ 97.293	€ -	€ 97.293
	0.4	Overhead	€ 7.741.422	€ 487.257	€ 7.254.164
	0.5	Treasury	€ 53.272	€ 53.272	€ 0-
	0.8	Overige baten en lasten	€ 232.510	€ -	€ 232.510
	0.10	Mutatie reserve	€ 38.000	€ -	€ 38.000
Totaal Bestuur en ondersteuning			€ 8.162.496	€ 540.529	€ 7.621.967
OZJT/Samen14	6.7.2	Maatwerk dienstverlening 18-Maatwerk dienstverlening 18-	€ 908.965	€ -	€ 908.965
	6.7.2	(maatregelhelp/beschikbaarheidsvoorziening)	€ 42.594.974	€ 42.594.974	€ -
	0.4	Overhead	€ 276.213	€ -	€ 276.213
Totaal Organisatie voor de Zorg en de Jeugdhulp in Twente & Samen14			€ 43.780.152	€ 42.594.974	€ 1.185.178
Veilig Thuis Twente	6.81	Geëscaleerde zorg 18-	€ 4.489.667	€ 1.779.932	€ 2.709.735
	0.4	Overhead	€ 409.850	€ -	€ 409.850
Totaal Veilig Thuis Twente			€ 4.899.517	€ 1.779.932	€ 3.119.585
Coalition of the Willing	0.1	Bestuur Netwerkstad Twente	€ 130.000	€ 150.000	€ 20.000-
	3.1	Economische ontwikkeling Kennispunt Twente	€ 1.635.977	€ 1.946.584	€ 310.607-
	3.1	Economische ontwikkeling Agenda voor Twente	€ 3.630.453	€ 3.899.453	€ 269.000-
	6.7.2	Samenkracht en burgerparticipatie OZJT (Toezicht en kwaliteit)	€ 96.875	€ 96.875	€ -
	6.7.2	Samenkracht en burgerparticipatie OZJT (Mobiliteitslab)	€ 132.500	€ 132.500	€ -
	7.4	Milieu, duurzaamheid en Afval	€ 90.000	€ 90.000	€ -
	0.4	Overhead Netwerkstad Twente, Kennispunt Twente en Agenda voor Twente	€ 599.607	€ -	€ 599.607
	0.4	Overhead IT-Platform	€ 793.169	€ 793.169	€ -
	0.4	Overhead Twentse Kracht	€ 988.404	€ 988.404	€ -
Totaal Coalition of the Willing			€ 8.096.984	€ 8.096.984	€ -
Totaal saldo van baten en lasten			€ 94.379.000	€ 59.707.778	€ 34.671.222
			€ -	€ -	€ -
Algemene dekkingsmiddelen (gemeentelijke bijdrage)			€ 94.379.000	€ 59.707.778	€ 34.671.222
Resultaat			€ -	€ -	€ -

Tabel 1 Overzicht van baten en lasten en gemeentelijke bijdrage 2021 inclusief taakvelden

De gemeentelijke bijdrage 2021 stijgt met € 1.252.230 ten opzichte van de gemeentelijke bijdrage 2020 (na wijziging). Deze stijging, die aansluit op de door de 14 Twentse gemeenten opgestelde begrotingskaders, is het gevolg van de volgende wijzigingen:

- de geraamde salarissen 2021 (+ 384.342) t.o.v. de raming in de begroting 2020 (=met name de verwachte salarisverhoging door de nieuwe cao);
- de geraamde looncompensatie 2021 (+ € 694.542) en prijscompensatie (+ € 180.665) volgens de uitgangspunten van de gemeenten;
- toerekening omslagrente (- € 7.318);

Voor een nadere specificatie van de stijging van de gemeentelijke bijdrage wordt hier korthedshalve verwezen naar [hoofdstuk 13 'Financiële toelichting'](#). De specificatie van de gemeentelijke bijdrage per gemeente is vermeld in [bijlage 1](#).

2. Inleiding en leeswijzer

De programmabegroting

De programmabegroting omvat het geheel van taken en activiteiten van Regio Twente. Ze heeft een kader stellende functie: ze wijst gelden toe aan programma's en autoriseert de besteding van die gelden. Op deze wijze ondersteunt ze het algemeen bestuur bij de uitvoering van zijn controlerende en kader stellende taak en het budgetrecht.

Zowel de begroting als de jaarstukken zijn in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in de vier onderstaande onderdelen verdeeld:

Begroting		Jaarstukken	
Beleidsbegroting	1. Programmaplan	Jaarverslag	1. Programmaverantwoording
	2. Paragrafen		2. Paragrafen
Financiële begroting	3. Overzicht van baten en lasten en de toelichting	Jaarrekening	3. Programmarekening
	4. Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting		4. Balans

Leeswijzer

Deze leeswijzer maakt u wegwijs in de programmabegroting.

In de inleidende hoofdstukken 1 en 2 staat de samenvatting aangevuld met de inhoud en achtergronden van de programmabegroting. In hoofdstuk 3 staat het, door het dagelijks bestuur en de bestuurscommissies aan het algemeen bestuur voorgelede, besluit ter vaststelling. Vanaf hoofdstuk 4 treft u de beleidsbegroting aan. Vanaf hoofdstuk 13 wordt inzicht gegeven in de financiële begroting.

Beleidsbegroting

De beleidsbegroting omvat programma's, samenhangende sub programma's en paragrafen. In de programma's en sub programma's wordt ingegaan op de maatschappelijke effecten en de manier waarop Regio Twente die effecten wil realiseren. Dit gebeurt aan de hand van de, door BBV verplichte, volgende drie w-vragen:

1. Wat willen we bereiken?
2. Hoe gaan we dit doen?
3. Wat gaat het kosten (overzicht baten en lasten)?

De eerste vraag betreft het beoogde maatschappelijke effect, dat kan worden vertaald in één of meerdere algemene beleidsdoelstellingen. Dit wordt uitgewerkt in een programma. De tweede vraag gaat in op activiteiten in termen van de 'output-/outcome gegevens' die nodig zijn voor het bereiken van het beoogde maatschappelijke effect. Dit wordt beschreven in de sub programma's die bij het betreffende programma horen, of in het programma zelf als geen sub programma's aanwezig zijn. De derde vraag heeft betrekking op de baten en lasten die aan het programma, respectievelijk het sub programma, worden toegewezen om de gewenste effecten te bereiken.

De paragrafen van de programmabegroting geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten, vanuit een bepaald perspectief. Het gaat daarbij om onderwerpen die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van Regio Twente. Dit betreft weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, bedrijfsvoering, verbonden partijen, financiering en rechtmatigheid.

Financiële begroting

Door vaststelling van deze begroting autoriseert het algemeen bestuur het dagelijks bestuur, de bestuurscommissies en het bestuurdersoverleg Kennispunt Twente tot het doen van uitgaven voor realisatie van de programma's.

3. Vaststelling

Het algemeen bestuur van Regio Twente dient de programmabegroting 2021 als geheel vast te stellen. Het algemeen bestuur delegeert de bevoegdheid tot het aangaan en afwikkelen van financiële en andere rechten en verplichtingen binnen de programmabegroting aan het dagelijks bestuur, de bestuurscommissies en het bestuurdersoverleg Kennispunt Twente, voor zover deze bevoegdheid niet reeds uit de wet en vastgestelde regelingen voortvloeit.

Het dagelijks bestuur, de bestuurscommissies en het bestuurdersoverleg Kennispunt Twente voeren de in de begroting opgenomen programma's, het daaraan ten grondslag liggende beleid en de paragrafen uit en rapporteren daarover aan het algemeen bestuur in tussentijdse rapportages en jaarstukken.

Het algemeen bestuur van Regio Twente;

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur en bestuurscommissies van 8 april 2020;

BESLUIT

tot vaststelling van:

- a. de programmabegroting 2021.
- b. het overzicht gemeentelijke bijdrage begroting 2021 (zie bijlage 2), met dien verstande dat het totaalbedrag zoals genoemd in deze bijlage (€ 34.671.222) in principe ongewijzigd zal blijven. Op programmaonderdelen kunnen wijzigingen ontstaan vanwege een gewijzigde kostentoerekeningen in de productenraming 2021.

en neemt kennis van:

- c. de in de paragrafen genoemde risico's.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van Regio Twente van 1 juli 2020.

Dagelijks bestuur,

secretaris,

mr. J.W.C. Aalders

voorzitter,

dr. G.O. van Veldhuizen

Beleidsbegroting

4. Gezondheid

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in Domein directeur

**Bestuurscommissie Publieke Gezondheid
Mevrouw S. Dinsbach**

Inleiding

In 2019 is het langjarig programma "Gezonde toekomst voor Twente" vastgesteld. Redenen om te komen tot dit langjarig programma waren: het besef dat werken aan preventie en gezondheidsbevordering lange adem en vasthoudendheid vergt en we gelijktijd de voortgang willen kunnen monitoren.

Op basis van dit langjarig programma is een bestuursagenda publieke gezondheid voor de periode 2020-2023 vastgesteld. Naast gemeenten is GGD Twente op onderdelen (mede-)verantwoordelijk voor de realisatie van de hierin verwoorde ambities op een negental indicatoren. In 2020 werken we aan de invulling van de concrete activiteiten die een bijdrage moeten leveren aan de realisatie van de ambities. De verschillende activiteiten brengen we onder in vier programmalijnen. Deze zijn: Gezond opgroeien, Gezond meedoen, Gezond wonen en Gezond oud zijn. Bij de uitvoering van de activiteiten zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met partners, zowel van aanpalende gemeentelijke beleidsterreinen als met maatschappelijke organisaties, in zogenaamde vitale coalities zoals Twente Gezond en Vitaal Twente.

De inzet voor de realisatie zal aansluiting zoeken bij reeds bestaande lokale initiatieven van gemeenten of coalities van gemeenten. Het primaat van de sturing van de uitvoering ligt dan ook bij de gemeenten in Twente. De exacte bijdrage van de GGD met betrekking tot de realisatie van de gemeentelijke ambities voor het begrotingsjaar 2021 zal in een inhoudelijke begrotingswijziging voorliggen in de vergadering van het algemeen bestuur eind 2020.

Speerpunten

In de bestuursagenda 2020-2023, en daarmee ook voor het begrotingsjaar 2021, zijn de navolgende speerpunten op het gebied van preventieve gezondheid voor Twente vastgelegd:

- roken
- vaccinatiegraad
- eenzaamheid
- overgewicht
- regie over eigen leven
- stress
- problematisch alcoholgebruik
- middelengebruik
- bewegen

Deze speerpunten zijn nadrukkelijk verbonden met de lijn van het Nationaal Preventieakkoord en de regionale samenwerking tussen de Twentse gemeenten, Menzis en GGD Twente zoals deze is geformuleerd in de werkagenda. Gezien de (wettelijke) mogelijkheden verschilt de rol van de GGD per indicator. Echter op alle indicatoren levert de GGD een bijdrage. De exacte speerpunten en de bijdrage van de GGD per jaar zal in een inhoudelijke begrotingswijziging in december voorafgaand aan elk begrotingsjaar worden voorgelegd. Voor het begrotingsjaar 2021 ligt de wijziging in december 2020 voor.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Bestuursagenda 2020-2023	Bestuurscommissie PG	11 december 2019
JGZ Twente, Specialist in het gewone	Bestuurscommissie PG	18 juni 2015
Gezonde toekomst voor Twente	Bestuurscommissie PG	6 maart 2019

Werkzaamheden

Wat willen we bereiken?

Als lange termijn ambitie is in het programma 'Een Gezond Toekomst voor Twente' vastgelegd "Inwoners van Twente leven minimaal net zo lang in gezondheid als inwoners elders in Nederland". Om dit te bereiken zijn 19 indicatoren benoemd waar in de periode 2019-2030 voortgang op geboekt moet worden. Indicatoren die we kunnen monitoren, zodat ontwikkelingen ook zichtbaar gemaakt kunnen worden en daarop sturing gegeven kan worden. In de Bestuursagenda 2020-2023 hebben de Twentse gemeenten en GGD prioriteit gegeven aan 9 indicatoren en hierop de doelen geformuleerd.

De indicatoren zijn:

- het roken te verlagen
- de vaccinatiegraad te stabiliseren
- de eenzaamheid(-sgevoelens) te verminderen
- het overgewicht te verminderen
- de regie over eigen leven te vergroten
- stress te verminderen
- het problematisch alcoholgebruik te verminderen
- het middelengebruik te verminderen
- het bewegen te bevorderen.

De ambities van de Bestuursagenda hebben allen betrekking op items die de gezondheid van de Twentse burger positief of negatief kunnen beïnvloeden. Het acteren op deze items is niet alleen voorbehouden aan de GGD. Op enkele items is die rol zelfs zeer beperkt en kan alleen in gecoördineerde acties met andere partners resultaten behaald worden.

De ambities op elk item zijn dusdanig geformuleerd dat op basis van monitoring de voortgang en resultaten jaarlijks inzichtelijk gemaakt kunnen worden. Deze items verwerken we dan ook expliciet in de verschillende onderzoeken die de GGD uitvoert.

Hoe gaan we dit doen?

In een viertal programmalijnen werken we aan de realisatie van de gemeentelijke ambities:

- gezond opgroeien
- gezond meedoen
- gezond wonen
- gezond oud zijn

Op basis van de vaststelling van de Bestuursagenda in de BC van 11 december 2019 gebruiken we het begrotingsjaar 2020 om de activiteiten nader uit te werken, de uitlijning van de activiteiten over de jaren en de organisatorische inbedding van de activiteiten in de programmalijnen. Bij de uitvoering van de activiteiten zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met partners, zowel van aanpalende gemeentelijke beleidsterreinen als met maatschappelijke organisaties, in zogenaamde vitale coalities zoals Twente Gezond en Vitaal Twente. Daar waar reeds verbanden voor handen zijn sluiten we hierbij aan en daar waar deze nog niet aanwezig zijn worden, met inachtneming van de couleur locale, nieuwe samenwerkingsverbanden opgezet. De exacte bijdrage van de GGD per jaar leggen we in een inhoudelijke begrotingswijziging in december voorafgaand aan elk begrotingsjaar voor. Voor het begrotingsjaar 2021 is de wijziging voorzien voor de vergadering van het algemeen bestuur eind 2020.

Met welke verbonden partij gaan wij het samen doen?

Coöperatieve vereniging UA ten behoeve van het digitaal dossier JGZ (GgiD)

Ten behoeve van de ontwikkeling en onderhoud van het digitaal dossier JGZ (GgiD) neemt GGD Twente deel in een coöperatieve vereniging UA tezamen met de GGD-en Regio Utrecht en Hollands Noorden. Het bedrijf van de coöperatie omvat uitsluitend het (doen) ontwerpen, (door)ontwikkelen, beheren, onderhouden en exploiteren van één of meerdere door haar leden te gebruiken digitale informatiesystemen voor medische dossiers en eventuele overige gegevensbestanden (het 'GGD Digitaal Dossier'). De coöperatie treedt op als contractpartij en gesprekspartner voor aanpassingen in de software en voor de koppeling met andere registraties.

Gezondheid wordt beïnvloed door veel factoren. Factoren die veelal behoren tot het beleidsterrein buiten de publieke gezondheid en factoren die behoren tot het werkterrein van andere (maatschappelijke)organisaties. Willen we voortgang boeken, dan is werken vanuit samenhang en wederkerigheid de norm. Hierdoor kan een zo goed mogelijk integraal resultaat geboekt worden.

Indicatoren		Huidig niveau (2020)	Ambitie niveau 2023
1.	Roken 13 - 14 jaar 15 - 16 jaar 19 - 64 jaar 65+ zwangeren	2% 12% 23% 10% ? ?	1% 8% 20% <10% 8%
5.	Vaccinatiegraad	95%	95%
3.	Eenzaamheid 19 - 64 jaar 65 - 74 jaar 75+	39% 40% 51%	37% 38% 47%
4.	Overgewicht 2 - jaar 4 - 12 jaar 13 - 14 jaar 19 - 64 jaar 65+	10% 16% 17% 49% 62%	9% 14% 14% 46% 59%
5.	Regie over eigen leven	onduidelijk concept	beschreven aanpak
6.	Stress	geen cijfers bekend	monitorgegevens beschikbaar
7.	Problematisch alcoholgebruik 13 - 14 jaar 15 - 16 jaar 19 - 64 jaar 65+ zwangeren	19% 67% 86% 77% ? ?	14% 45% 80% 70% 2,5%
8.	Middelengebruik softdrugs < 18 jaar harddrugs < 18 jaar	4% 1%	2,5% 0,75%
9.	Bewegen 12 - 18 jaar 19 - 64 jaar 65+	52% 58% 42%	63% 63% 47%

Overzicht van baten en lasten

Gezondheid bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
Programma Gezondheid	5.516.434	24.394.625	18.878.191
Gemeentelijke bijdrage	5.516.434	24.394.625	18.878.191

5. Organisatie voor de zorg en de Jeugdhulp in Twente & Samen14

**Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in
Programmamanager**

**Bestuurscommissie OZJT
E. Fokkink MSc.**

Inleiding

OZJT/Samen14 werkt met een jaarplan. De gemeenten zijn opdrachtgever voor de kerntaken en opdrachten. Het jaarplan 2021 wordt in het laatste kwartaal van 2020 opgesteld en vastgesteld door de bestuurscommissie OZJT.

Ontwikkelingen die wij voorzien:

De gemeenten schetsen in 2020 met elkaar een concreter beeld van het Twentse Zorglandschap 2025. Dit is noodzakelijk omdat het zorglandschap kwetsbaar is. De budgetten van gemeenten zijn niet toereikend. Binnen de schaarste moet de zorg en jeugdhulp geborgd worden. Integraal werken, een goede toegang en zo snel mogelijk de juiste ondersteuning inzetten zijn belangrijke elementen in het beheersbaar houden. Gemeenten kunnen dit niet alleen en hebben inwoners, aanbieders, de veiligheidsketen, de jeugdgezondheidszorg, onderwijs en overige partners hierbij nodig.

Op regionaal en bovenregionaal niveau is sprake van grote onderlinge afhankelijkheid.

Vanuit het Rijk zijn er ontwikkelingen gaande welke betrekking hebben op de regionale samenwerking ten behoeve van het Zorglandschap (jeugd). Op dit moment is nog onvoldoende duidelijk wat dit betekent voor de samenwerking van OZJT met de Twentse gemeenten.

Het leveranciersmanagement OZJT richt zich op de grootste regionale zorgaanbieders. Zij zijn onze partner in het vormen van een stevig, specialistisch fundament van het Twentse zorglandschap.

Toezicht kwaliteit Wmo is doorontwikkeld met aanbieders en een gezamenlijke verantwoordelijkheid geworden. Ook is er nog steeds sprake van doorlopende inkoop. OZJT verzorgt de beoordeling en de overeenkomsten van nieuwe inschrijvingen. Onderdeel hiervan is het barrièremodel.

Administratieve lastenverlichting blijft een belangrijk aandachtspunt. Met de verschillende lokale toegangen en de bedrijfsvoering lokaal, is er een blijvend risico op diversiteit. Aanbieders moeten teveel investeren om de diverse eisen en wensen te voldoen. Het blijft een gezamenlijke verantwoordelijkheid om te blijven zoeken naar efficiëntere en effectievere manieren van verantwoorden.

Per 2019 zijn er nieuwe overeenkomsten gesloten en werken de gemeenten met het Twents Model. Dit model heeft tijd nodig om zich door te ontwikkelen. Dit doen we samen met aanbieders en gecertificeerde instellingen. Om de doorontwikkeling een kans te geven en rust te houden in het partnerschap, gaan we er vanuit dat de overeenkomsten eind 2022 worden verlengd. Wanneer gemeenten besluiten toch nieuwe overeenkomsten te willen sluiten, zal dit proces begin 2021 al vol op gang moeten zijn. Een doorontwikkeld Twents Model met aangepaste bekostigingsstructuur kan helpen de zorg efficiënter en effectiever in te zetten.

De informatiehuishouding (het CRM) is zodanig ingericht dat de data betrouwbaar en actueel zijn, we ons werk zo efficiënt mogelijk uit kunnen voeren en de informatie goed kunnen ontsluiten.

2021 is het laatste jaar dat er extra middelen vanuit het Rijk en VNG beschikbaar zijn voor de transformatie. We kijken terug op de effecten van de ontwikkelingsafspraken, welke ontwikkelingen we nog willen en hoe we dat willen inrichten na 2021. Tevens brengen we in beeld wat transformatie oplevert voor gemeenten in de zin van kostenbesparing.

Speerpunten

OZJT is zakelijk partner voor de 14 Twentse gemeenten, werkt data-geïnformeerd en zoekt verbinding in het brede sociale domein.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Visienota Transformatie jeugdzorg Twente en	Colleges van B&W	2012/2013
Visie- en keuzenota Maatschappelijke ondersteuning in Twente	Colleges van B&W	2012/2013

Koersdocument	BC OZJT en colleges van B&W	2016
---------------	--------------------------------	------

Werkzaamheden

Wat willen we bereiken?

OZJT gaat voor een duurzaam en betaalbaar zorgstelsel voor Twente. Een stelsel waarbij de inwoners zo thuis mogelijk zelfstandig en zelfsturend kunnen leven en waarin zij dichtbij huis kunnen beschikken over goede, professionele zorg als ze dat nodig hebben. OZJT zorgt ervoor dat gemeenten dat kunnen realiseren voor hun inwoners door de inkoop, contractmanagement, monitoring en expertise efficiënt te organiseren voor alle 14 gemeenten. Zo hebben de gemeenten lokaal de handen vrij om te doen wat nodig is voor en met hun inwoners. Uiteindelijk werken we ernaartoe dat de gemeenten een omslag kunnen maken van minder zorgconsumptie naar meer zorgpreventie. OZJT is zakelijk partner voor de 14 Twentse gemeenten, werkt data-geïnformeerd en zoekt verbinding in het brede sociale domein

Hoe gaan we dit doen?

- Inkoop
- Contractmanagement
- Toezicht kwaliteit
- Twentse monitor sociaal domein
- Ondersteunen van de ambtelijke en bestuurlijke samenwerking
- Ontwikkeltafels Twentse Transformatie

Indicatoren		Huidig niveau 2019	Ambitie niveau 2021
1.	Inkoop: tussentijds toetreden optimaal georganiseerd, snelle risicobeoordeling en onderzoeken aanbieders en vastleggen geleerde lessen voor toekomstige inkoop.	-Tussentijds toetreden terug gebracht naar 2 momenten per jaar -Alle inschrijvingen moeten hersteld worden -Veel aanbieders met een hoog risico	-Tussentijds toetreden vooral voor aanvulling zorglandschap -Inschrijvingen zijn grotendeels correct -Aanbieders met een hoog risico kunnen eerder onderzocht worden.
2.	Contractmanagement: voortgangsgesprekken tijdig en volledig gevoerd, regie op incidentmanagement (regionaal en bovenregionaal).	-Ieder kwartaal wordt met 17 regionale aanbieders voortgangsgesprekken gevoerd -Per aanbieder is er een samenwerking met contractmanagers en financieel adviseurs gemeenten. -Early warning	-Ieder kwartaal wordt met de grootste regionale aanbieders gesprekken gevoerd. -Per aanbieder is er een team integraal betrokken van contractmanagers, inhoudelijk deskundigen en financieel adviseurs. -Early warning
3.	Data-geïnformeerd werken: doortontwikkeling Twentse Monitor Sociaal Domein en organiseren van reflectiekamers met gemeenten en aanbieders.	Eens per kwartaal wordt de Twentse Monitor Sociaal Domein geactualiseerd opgeleverd ten behoeve van beleidsontwikkeling.	Het actualiseren van de Twentse Monitor Sociaal Domein is zo ingericht dat eerder gebruik gemaakt kan worden van de data, zodat deze ook goed bruikbaar is voor leveranciersmanagement.
4.	Optimaal faciliteren van ambtelijke en bestuurlijke ontmoetingen en samenwerking.	Het Jaarplan geeft een goed inzicht en overzicht van de kerntaken en opdrachten. Er is duidelijk welke mensen en middelen	Het Jaarplan kan vertaald worden naar een planning, waarbij door middel van maand en kwartaalrapportages

		nodig zijn en wie opdrachtgever is.	actief gerapporteerd wordt op de juiste niveaus.
5.	Twentse Transformatie: oplevering diverse projecten conform jaarplan.	De ontwikkeltafels zijn ingericht, er is een actieve samenwerking met aanbieders, gecertificeerde instellingen en onderwijs. De projectplannen zijn gereed en de eerste projecten lopen.	De projecten dragen bij aan een toekomstperspectief voor jongeren in Twente.

Overzicht van baten en lasten

OZJT bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
Organisatie voor de Zorg en de Jeugdhulp in Twente	137.000	1.322.178	1.185.178
Bevoorschotting Maatregelhulp/beschikbaarheidsvoorzieningen	42.457.974	42.457.974	0
Gemeentelijke bijdrage	42.594.974	43.780.152	1.185.178

6. Veilig Thuis Twente

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in
Programmamanager

Bestuurscommissie OZJT
M.J.H. van Zon

Inleiding

Veilig Thuis Twente is voor de regio Twente het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling en heeft inmiddels een stevige plek ingenomen in de zorgketen in Twente. De samenwerking met de 14 gemeenten verloopt prettig. De instroom van zaken is in 2019 door de implementatie van de verbeterde meldcode met 32% gestegen. De verwachting is dat deze stijging in 2020 en 2021 niet zal afnemen. De voorliggende beleidsbegroting is gebaseerd op de wettelijke taken en bevoegdheden van Veilig Thuis organisaties en de "plus" taken zoals deze, in afstemming met het OZJT/Samen 14, zijn belegd bij Veilig Thuis Twente (VTT). De beleidsbegroting loopt echter niet in de pas met de stijging van het aantal meldingen zoals vermeld, waardoor de werkdruk hoog is. Daarnaast worden in deze programmabegroting enkele belangrijke en nieuwe ontwikkelingen voor 2021 beschreven.

Speerpunten

Veilig Thuis Twente heeft zich ten doel gesteld alle vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties te stoppen en/of de schadelijke gevolgen hiervan te verminderen en de veiligheid te borgen.

Met de inwerkingtreding van de wet verbeterde Meldcode heeft Veilig Thuis er een aantal taken bij gekregen. Zo is Veilig Thuis vanaf de 2019 verantwoordelijk voor de radarfunctie en is de monitorfunctie fors uitgebreid. Ook werd, naast deze taakuitbreiding, een stijging van het aantal adviezen en meldingen verwacht. Voor VTT bleek dit in 2019 een toename van 2% op de adviezen en 32% op de meldingen en daarmee een extra uitbreiding met betrekking tot het uitvoeren van de monitorfunctie bij VTT. Landelijk zijn hiervoor, structureel voor de komende jaren, extra middelen toegekend die via de centrumgemeente uitgekeerd worden. Deze extra middelen zijn echter gebaseerd op een toename van 5%, daar waar VTT zich in 2019 geconfronteerd zag met een stijging van 32% op de meldingen. De verwachting voor de komende jaren is dat deze stijging niet zal afnemen, mogelijk zelfs nog iets zal stijgen en zich daarna zal stabiliseren.

1. De discrepantie die hierdoor is ontstaan in het te besteden budget versus de stijging op de adviezen en meldingen, is de voornaamste oorzaak van het ontstaan van een forse wachtlijst van zaken ter beoordeling door VTT. Eén van de belangrijkste speerpunten in 2020 én 2021 is dan ook het wachtlijstvrij werken. Om dit te kunnen bereiken heeft VTT haar interne werkprocessen per januari 2020 aangepast en gaan we van generalistisch werken naar specialistisch werken in een Front Office en een Back Office team. Deze werkwijze wordt in 2020 geïmplementeerd en zal in 2021 verder ontwikkeld en geborgd worden.
2. In 2020 zal er een breed onderzoek plaatsvinden naar de werkprocessen en diensten van VTT in afstemming met de werkprocessen van de lokale toegang van de gemeenten. De Twentse gemeenten en VTT willen naar een toekomstbestendige organisatie voor VTT. Dit betekent een zo optimaal mogelijk werkproces in de keten van VTT naar de gemeenten en vice versa. Een onderzoek moet verbeterpunten opleveren om naar de beoogde optimale situatie toe te werken: VTT werkt zonder wachtlijsten, voldoet aan de wettelijke taken en termijnen en aan de onderling afgesproken maatwerktaken. VTT kan per 1 januari 2021 met de beschikbare personeelsformatie de instroom van nieuwe meldingen en verzoeken voor onderzoeken binnen de gestelde wettelijke termijn oppakken en afhandelen.
3. Daarnaast vragen de doorlopende ontwikkelingen betreffende de samenwerking lokaal en de landelijke ontwikkelingen aandacht en inzet van VTT. De geactualiseerde notitie herijkte afspraken februari 2018: "Samenwerkingsafspraken gemeenten Regio Twente Veilig Thuis Twente" blijft hierin centraal staan en wordt minimaal één keer per jaar met de betrokken gemeenten geëvalueerd.
4. Voor 2020 heeft VTT zich ten doel gesteld de ISO 9001 certificering te behalen. Deze kwaliteitsnormering zal verder doorontwikkeld en geborgd moeten worden in 2021.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
"Samenwerkingsafspraken gemeenten regio Twente-Veilig Thuis Twente" herijkte versie d.d. febr. 2018	Managers Overleg OZJT	09-03-2018

Werkzaamheden

Wat willen we bereiken?

1. Veilig huis Twente voert de haar toegewezen taken, om haar doelstelling " het stoppen en /of verminderen van de schadelijke gevolgen van huiselijk geweld en kindermishandeling en de veiligheid (duurzaam) te borgen", te behalen. Hierbij is het doel wachtlijstvrij te werken binnen de landelijk vastgestelde doorlooptijden en een buffer op te bouwen die het mogelijk maakt om bij fluctuaties van het aantal meldingen en adviesvragen, of bij onverwachte uitval van medewerkers toch zonder wachtlijst te kunnen werken

Dit betreft de volgende taken:

- De wettelijke taken van veilig Thuis
 - De plustaken van Veilig Thuis Twente
 - De taken die voortvloeien uit het brede ketengerichte onderzoek VTT/lokale toegang gemeenten
 - De taken die voortvloeien uit de doorontwikkeling van het specialistische werken in een Front- en Back Office
 - De regionale maatwerktaken zoals afgesproken met de 14 Twentse gemeenten
 - De eisen die door het Rijk en de Inspectie gesteld zijn/worden: o.a. medewerkers voldoen aan de eisen van de SKJ registratie, 24 uren inzet vertrouwensarts, ISO certificering.
2. Daarnaast vragen de volgende ontwikkelingen in 2020 extra aandacht en inzet:
 - a) door ontwikkelen van scholingsplan t.b.v. deskundigheidsbevordering medewerkers om te voldoen aan de kwaliteitseisen die het Rijk en de Inspecties aan ons stellen.
 - b) visie op voorlichting in de regio Twente ontwikkelen én implementeren, in samenhang met het programma "Geweld hoort nergens Thuis".
 - c) doorontwikkeling KMS (certificering ISO 9001).
 - d) doorontwikkeling samenwerking in de keten, waaronder doorontwikkeling van het informatieknooppunt en een MDA ++ aanpak, samen met o.a. het Zorg en Veiligheidshuis Twente (ZVH-T).
 - e) het adequaat functioneren in de mogelijk nieuwe constellatie als gevolg van Twente Vooruit (veranderopdracht Regio Twente)

Hoe gaan we dit doen?

- In 2021 zullen we uiteraard opnieuw uitvoering geven aan onze wettelijke- en plustaken. Hierbij stellen we ons ten doel wachtlijst vrij te werken, binnen de landelijk vastgestelde doorlooptijden.
- Implementatie en borging van de nieuwe taken die voortvloeien uit het brede ketengerichte onderzoek VTT/lokale toegang gemeenten.
- Implementatie en borging van de nieuwe taken die voortvloeien uit het nieuwe werken in een Front- en Back Office - Scholing en deskundigheidsbevordering om kwaliteit te borgen, naast goede aangepaste, beschreven en geïmplementeerde werkprocessen.
- Organisatorisch en formatief goed op orde blijven op uitvoering, expertfuncties (voorlichting, gedragswetenschappers en vertrouwensartsen) en op managementniveau.
- Samenwerking met de 14 Twentse gemeenten; door goede afstemming, evaluatie en daar waar nodig aanscherping van de vastgestelde samenwerkingsafspraken.
- Verdere aansluiting vinden bij het programma "Geweld hoort nergens Thuis" zoals dat in de Regio uitgerold wordt/is. Voor een betere samenhang en samenwerking m.b.t. de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling binnen de regio Twente.
- Informatieknooppunt en MDA++ aanpak VTT en ZVH-T door ontwikkelen met als doelstelling de samenhang en samenwerking verder te borgen tussen de Straf en Zorg keten in de regio Twente

Indicatoren		Huidig niveau 2019	Ambitie niveau 2021
1.	Werken binnen de landelijke vastgestelde doorlooptijden op het uitvoeren van de veiligheidstaxatie op elke binnen gekomen melding (binnen 5 werkdagen) en het uitvoeren van de vervolgdiensten van VTT (binnen 10 weken.	VTT heeft een forse wachtlijst op de meldingen waarop een veiligheidstaxatie moet worden uitgevoerd. Daarnaast heeft VTT een werkvoorraad op de vervolgdiensten VTT: "Voorwaarden en Vervolg" en "Onderzoek"	Op alle meldingen is binnen 5 werkdagen een veiligheidstaxatie uitgevoerd" En 95% van de diensten "Voorwaarden en Vervolg" en "Onderzoek" wordt binnen 10 weken afgerond
2.	Wachtlijstvrij werken	VTT heeft te maken met een wachtlijst met name op het uitvoeren van de veiligheids-taxatie en in veel mindere mate op vervolg/ onderzoek	VTT werkt zonder wachtlijsten op veiligheidstaxatie en vervolg/onderzoek
3.	Implementatie en borging van de nieuwe taken die voortvloeien uit het brede ketengerichte onderzoek VTT/lokale toegang gemeenten - Borging van de nieuwe taken die voortvloeien uit het nieuwe werken in een Front- en Back Office	Werkprocessen zijn aangepast aan de verbeterde meldcode en radar en uitgebreide monitorfunctie	Werkprocessen worden herschreven, en geactualiseerd op de laatste ontwikkelingen m.b.t. nieuwe werkwijzen en taken
4.	Samenwerkingsafspraken 14 gemeenten Twente en VTT zijn 1x per jaar geëvalueerd, aangescherpt en geactualiseerd. Knelpunten zijn, ook op uitvoeringsniveau besproken en opgelost	Rondje VTT met 14 gemeenten loopt. Vertaling naar uitvoeringsniveau vraagt aandacht	Samenwerkingsafspraken worden doorlopend geëvalueerd en geactualiseerd, naar de laatste ontwikkelingen en afspraken.
5.	Informatieknooppunt VTT-VHT is ingericht. Aanpak MDA++ door ontwikkelen	Is in oprichting, MDA++ zit in pilot fase	Is ingericht en gepositioneerd. Is uitgebreid met verschillende ketenpartners Straf en Zorg
6.	Borging kwaliteitsmanagement systeem/ Borging certificering ISO 9001	Inventarisatie en nulmeting KMS voor certificering. Eind 2020 behalen certificering ISO 9001	Doorontwikkeling en borging KMS. Behoud ISO 9001 certificering

Overzicht van baten en lasten

Veilig Thuis Twente bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
Veilig Thuis Twente	1.779.932	4.899.517	3.119.585
Gemeentelijke bijdrage	1.779.932	4.899.517	3.119.585

7. Domein Leefomgeving

Domein directeur**mr. J.W.C Aalders**

Inleiding

Domein Leefomgeving is het faciliterende domein voor de programma's Sociaal economische structuurversterking, Belangenbehartiging en Recreatieve voorzieningen. In domein Leefomgeving zetten we samen met ondernemers en onderzoeks- en onderwijsinstellingen de schouders onder het versterken van de sociaaleconomische structuur van Twente. Aansturing vindt plaats vanuit een Triple Helix -bestuur (met een bijbehorende uitvoeringsorganisatie) met een strategische en regisserende rol.

We hebben in Twente een uitstekende basis voor ons hightech innovatie-ecosysteem ontwikkeld. De onderwijsinstellingen zoals Universiteit Twente, Saxion en ROC leveren talent en toepassingen van hoogwaardige kennis. Twente is koploper op het gebied van start ups (talent starter). Onze trotse inwoners hebben techniek in hun genen, hebben bewezen te kunnen innoveren (ons textielverleden) en het arbeidsethos van de Twentenaar is tot ver in de Randstad bekend. Het ondernemerschap is goed ontwikkeld met een aantal sterk internationaal werkende bedrijven. De regio is een mix van aantrekkelijk stedelijk gebied met kernen in het groen, met een regio dekkend recreatief routenetwerk, veelzijdig cultureel aanbod en hoogwaardige verblijfsaccommodaties. Twente is verbonden met enkele majeure logistieke assen.

Ondernemend Twente versterkt de werkgelegenheid. Onderwijzend en onderzoekend Twente leveren talent en toepassing van kennis. Overheden faciliteren. Daarnaast is de samenwerking met de provincie Overijssel, het Rijk, waterschappen en maatschappelijke partners onmisbaar, evenals samenwerking met ons omliggende (internationale) regio's. Versterking van de sociaaleconomische structuur is voor Twente van groot belang om een economisch sterke en daarmee gepaard gaande gezonde en welvarende regio te behouden en te blijven, waar het goed wonen, werken en recreëren is.

Ook de lobbyactiviteiten in Den Haag en Brussel leveren een belangrijke bijdrage aan het behalen van de Twentse doelen. Regio Twente heeft om die reden vertegenwoordigingen in Den Haag en Brussel. De Twentse lobby is ingebed in de Overijsselse/Oost-Nederlandse lobby. Door de samenwerking op de schaal van Oost-Nederland krijgt de boodschap van Twente meer gewicht en raakt Twente beter gepositioneerd richting Den Haag en Brussel. De samenwerking met Duitsland is van groot belang voor het versterken van de regionale economie van Twente. De concrete samenwerking met Duitsland en in het bijzonder Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen – is van belang om grensbelemmeringen weg te nemen.

Regio Twente exploiteert de recreatieparken Hulsbeek, Rutbeek en Lageveld. Daarnaast onderhoudt Regio Twente recreatieve Twentse fietspaden, diverse route-systemen voor fietsen, wandelen, mountainbiken en paardrijden. Deze voorzieningen zijn gericht op zowel de inwoner van Twente als op de toerist. Met name het netwerk van de fietspaden en de kwalitatief hoog aangeschreven routesystemen in Twente vormen voor de toerist een belangrijk criterium om Twente te kiezen voor een (korte) vakantiebestemming.

Door deze activiteiten zetten we samen in op het versterken van de innovatiekracht, investeren in optimale bereikbaarheid, creëren van hoogwaardige woon- en werkmilieus en een goed sociaal-cultureel klimaat.

7.1 Programma Sociaal Economisch sterk Twente

Programmamanager

drs. S.L. van der Steen

Inleiding

In 2020 is een nieuwe samenwerkingsvorm van de 30's (Triple Helix) gestart die de (toekomstige) uitdagingen voor de sociaal economische structuurversterking van Twente gezamenlijk, snel en met daadkracht oppakt en uitvoert via het bijeenbrengen van talent, bedrijven en kapitaal. Een belangrijke stap voor Twente! Samen met onderwijs en ondernemers kunnen we de ambities die we hebben op gebied van sociaal economische structuurversterking beter waarmaken.

In Twente zijn we goed in slimme dingen bedenken en maken. Twente is een belangrijke motor van de Nederlandse kenniseconomie. Innovatief ondernemerschap wordt hier omarmd. De Twentse maakindustrie, met baanbrekende hightech bedrijven, biedt oplossingen voor maatschappelijke opgaven en sociale innovatie op veel terreinen. Denk aan de agrarische sector, zorg, energie en mobiliteit. Twente heeft de ambitie om een groene technologische topregio te zijn, en heeft daar ook de ingrediënten voor in huis. Maar dit kan alleen bereikt worden als we nauw samenwerken met het bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid. Want alleen als we elkaars kennis en kunde optimaal inzetten en benutten, kunnen we gezamenlijk successen gaan boeken voor Twente. Daarom was het nodig om een nieuwe, effectievere organisatiestructuur in te richten voor de 30 samenwerking, gericht op strategische agendering, slagkracht, signalering/monitoring, branding en lobby, en borging op kwaliteit en effectiviteit van de samenwerkingsstructuur en -agenda. Waarbij samenwerking op het regionale niveau plaatsvindt vanuit een gezamenlijke integrale visie en strategie.

Business vanuit de Triple Helix organisatie:

- Behouden en versterken economisch ecosysteem (door investeren in de basisinfrastructuur)
- doorontwikkeling economie aan de hand van de 4 actielijnen Agenda voor Twente
- uitvoeren investeringsprogramma's (Regiodeal, Agenda voor Twente) en ontwikkelen van nieuwe

Speerpunten

In 2021 zetten wij ons in voor:

- Versterken van de samenwerking in Twente ten behoeve van sociaal economische structuurversterking en positionering van Twente;
- Initiëren en faciliteren van cross-overs ten behoeve van een kansrijk en gezond Twente;
- We bouwen aan vitale coalities op basis van heldere en uitvoerbare opdrachten (vanuit het Triple Helix-bestuur) als route naar maatschappelijk effect.
- Faciliteren van gezamenlijke investeringsagenda's en de Regio Deal;
- Inbrengen innovatiekracht in regionale advisering;
- (Inter)nationaal profileren van de Twentse economie.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Samenwerkingsagenda Regio Twente 2017-2020	Algemeen bestuur	November 2017
Agenda voor Twente 2018 - 2022	Bestuurscommissie AvT en Twente Board	Mei 2017
Kansen in Overijssel	Provincie	Juni 2018
Regio Deal Twente Groen technologisch Topcluster	Rijk, Provincie en Regio	Juli 2019
Wij zijn Twente – visie Vrijtijdseconomie	PHO VTE	December 2015
Programma Gastvrij Overijssel 2020-2023	Gastvrij Overijssel	Maart 2016
Marketing Visie Toerisme Twente 2022	Gastvrij Twente	Oktober 2017
Bestuursopdrachten samenwerkingsdossiers sociaal economisch sterk Twente	Div bestuurlijke gremia	Jaarlijks vastgesteld of herijkt
Omgevingsagenda Oost-Nederland	Rijk en Provincies (ondersteund door Regio)	Verwacht in 2020
Omgevingsvisie Overijssel	PS	April 2017

Euregiovisie 2030	EUREGIO	2019
Logistieke Draaischijf Twente	DB en GS	Juni 2012
Meerjarenprogramma Goederenvervoer en Logistiek	GS	November 2017
Binnenhavenvisie Twentekanalen 2017-2030	5 havengemeenten	Najaar 2017
Mobiliteits- en bereikbaarheidsagenda Twente 2017	PHO Mobiliteit	Maart 2017
Lobbyagenda Twente	PHO Belangenbehartiging	Juni 2017
Samenwerkingsagenda Oost-Nederland – Münsterland	DB	December 2018
Regionale Energie Strategie	Gemeenten, Waterschappen en Provincie	Verwacht in 2020
Rapport naar Afvalloos Twente 2030	Door 14 gemeenten	April 2013
Meerjaren uitvoeringsagenda werkplein Twente	PHO Arbeidsmarkt	Jaarlijks
Startdocument Twents fonds voor vakmanschap / Projectplan 2019-2022	Stuurgroep	Januari 2019
De Twentse Belofte	Stuurgroep voortijdig schoolverlaters / PHA	2016
Leren en werken, jaarplan 2020	Stuurgroep Leren en Werken	Verwacht maart 2020

Verantwoordelijkheid van Besluitvorming in

**Bestuurscommissie Agenda van Twente/
Portefeuillehoudersoverleg Economische zaken/
Portefeuillehoudersoverleg Arbeidsmarkt/
Portefeuillehoudersoverleg Vrijtijdseconomie/
Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit**

Wat willen we bereiken?

Een regio met een sterk vestigingsklimaat, sterke arbeidsmarkt, goede bereikbaarheid, toekomstbestendige duurzame regio, sterke vrijetijdseconomie en sterke public affairs en lobby.

Hiervoor hebben we de volgende doelstellingen geformuleerd:

1. Versterken economische ontwikkeling van Twente en het waarborgen van een duurzame high tech regio met een waardevolle leefomgeving door middel van een Triple Helix aansturing en uitvoering.
2. Het versterken van de toeristische sector, die bijdraagt aan het borgen van een vitale high tech regio en van positieve invloed is op het vestigingsklimaat.
3. Het beheer van fondsen uit de oude investeringsagenda Agenda van Twente 2008-2017.
4. Werken aan een positionering van Twente als groen technologisch topcluster.
5. Een betere en meer flexibel werkende regionale arbeidsmarkt, waarbij we de regionale arbeidsmarktpartijen (Overheid, Ondernemers, Onderwijs) stimuleren in samenwerking aan regionale oplossingen voor vraag- en/of aanbod- knelpunten (tekorten en overschotten).
6. Verbeteren van de bereikbaarheid voor mensen en goederen door het oplossen van de infrastructurele knelpunten t.b.v. regionaal economische structuurversterking, optimale bereikbaarheid en een concurrerend investerings- en vestigingsklimaat in Twente.
7. Twente wil zich de komende jaren verder ontwikkelen tot concurrerende logistieke hotspot tussen de Noordzeehavens en het achterland. We doen dit in nauwe samenwerking met provincie Overijssel op gemeenschappelijke dossiers.
8. Het faciliteren van de uitvoering van de Regio Deal.
9. Het aantrekken van nieuwe bovenregionale en internationale bedrijven. Het faciliteren van bedrijven die willen uitbreiden en/of verankeren in Twente. Match-making van (internationale) bedrijven en instellingen.
10. Sociaal economische structuurversterking van Twente door het ontwikkelen van aansprekende projecten binnen de vier actielijnen van de Agenda voor Twente.

Hoe gaan we dit doen?

- We beheren de gezamenlijke investeringsagenda's en geven uitvoering aan de Regio Deal
- We vertalen sociaaleconomische vraagstukken naar regionale schaal met en tussen overheden, onderwijs en onderzoeksinstituten, ondernemers en organisaties;
- We adviseren strategisch op regionale, Overijsselse, nationale en internationale schaal;
- We behartigen het Twentse belang op provinciaal, Nederlandse, Euregionale en Europese schaal op basis van onderling afgestemde inhoudelijke agenda's;
- We organiseren relatiebijeenkomsten en ontmoeten partners in Nederland, Duitsland en Europa: o.a. werkbezoeken van Tweede Kamerleden en bewindspersonen, de European Week of Regions and Cities in Brussel;
- De sociaal-economische agenda wordt aangestuurd vanuit een Triple Helix-bestuur, met daarin vertegenwoordigers van overheden, ondernemers en onderzoeks- en onderwijsinstellingen.
- We bouwen aan vitale coalities op basis van heldere en uitvoerbare opdrachten (vanuit het Triple Helix-bestuur) als route naar maatschappelijk effect.

Met welke verbonden partijen gaan wij het samen doen?

Innovatiefonds Twente B.V.

Als onderdeel van oude Agenda van Twente is in 2014 het Innovatiefonds Twente gestart. Het fonds heeft tot doel innovatie van groeiende en grotere Twentse MKB-ondernemingen in de topsector High Tech Systems & Materials (HTSM) mogelijk te maken door geldleningen of participaties. Het fonds is 100% eigendom van Regio Twente en Regio Twente is enig aandeelhouder. OostNL is fondsbeheerder en ontvangt hiervoor beheervergoeding. In 2020 is de toekomst van ons fonds onderzocht en de mogelijkheid om het onder te brengen in een ander fonds.

Oost NL N.V.

OostNL is fondsbeheerder van het Innovatiefonds Twente. Regio Twente is aandeelhouder in OostNL.

Indicatoren		Huidig niveau 2020	Ambitie niveau 2021
1.	Faciliteren van het Triple Helix-bestuur	n.v.t.	
2.	Faciliteren van inhoudelijke themabijeenkomsten op gebied van sociaal economische structuurversterking	9	9
3.	Uitgave Twente Index	1	1
4.	Uitgave van de Twentse Arbeidsmarktmonitor	4	4

Wat gaat het kosten?

Sociaal Economisch structuur versterking bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
Sociaal Economisch structuur versterking	116.912	1.933.661	1.816.750
Gemeentelijke bijdrage	116.912	1.933.661	1.816.750

Agenda van Twente bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
Agenda van Twente	100.000	100.000	0
Gemeentelijke bijdrage	100.000	100.000	0

7.2 Programma Belangenbehartiging

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in Programmamanager

Dagelijks bestuur op advies van Portefeuilleberaad Belangenbehartiging mr. J.W.C Aalders

Inleiding

Om de rol en positie van Twente in het (inter)nationale krachtenveld te versterken, werken we aan een sterk netwerk, duurzame relaties en een effectieve lobby. Waar mogelijk trekken we op als landsdeel Oost en versterken we de kracht van de lobby door samen op te trekken met maatschappelijk partners. We faciliteren de (inter)nationale ambities van onze regionale partners. In Europees verband zoeken we samenwerking met andere regio's en nemen we deel aan Europese netwerken.

Speerpunten

In 2021 dragen we zorg voor een goede positionering van de Twentse belangen bij de provincie, in Den Haag en Brussel. We versterken de grensoverschrijdende samenwerking met de Duitse buurregio's Nedersaksen en Noordrijn Westfalen en we benutten de mogelijkheden binnen nationale en Europese programma's met deelname van Twentse partijen in projecten.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Agenda voor Twente	Bestuurscommissie AvT	Mei 2017
Samenwerkingsagenda Oost-Nederland - Münsterland	Dagelijks bestuur	December 2018
Samenwerkingsagenda Regio Twente	Algemeen bestuur	November 2017
Lobbyagenda Twente	PB Belangenbehartiging	April 2019
Kansen in Overijssel	Provincie Overijssel	Juni 2018
Regio Deal Twente Groen technologisch Topcluster	Rijk, Provincie, Regio	Juli 2019
Euregiovisie 2030	EUREGIO	Verwacht in 2020

Werzaamheden

Wat willen we bereiken?

1. Zorgdragen voor een goede positionering van de Twentse belangen bij de provincie, in Den Haag en Brussel.
2. Versterken van de grensoverschrijdende samenwerking met de Duitse buurregio's Nedersaksen en Noordrijn Westfalen.
3. Benutten van mogelijkheden binnen nationale en Europese programma's met deelname van Twentse partijen in projecten.

Hoe gaan we dit doen?

1. We blijven effectieve lobby voeren in Den Haag en Brussel om invloed uit te kunnen oefenen op regelgeving, beleid en beschikbare middelen op basis van een strategisch, dynamische lobby-agenda.
2. We voeren de samenwerkingsagenda's met Noordrijn-Westfalen, Nedersaksen en het Münsterland uit.
3. We lobbyen om Europese programma's in de programmaperiode 2021-2027 zodanig vorm te geven dat deze gunstig zijn voor Twente. Voor Twentse projecten worden de mogelijkheden voor Europese bijdragen verkend.
4. We participeren in diverse instituten en netwerken, waaronder het Europees Comité van de Regio's, EUROCITIES en POLIS.
5. We organiseren relatie- en netwerkbijeenkomsten en ontmoeten partners in Nederland, Duitsland en Europa: onder andere werkbezoeken van Kamerleden, bewindspersonen en Europarlementariërs en de Europese Week van Regio's en Steden in Brussel.
6. Zichtbaar maken van de lobbyinspanningen en -successen middels een jaarverslag lobby.
7. Informatievoorziening en rapportage: verspreiding lobbybericht Haagsche Post, nieuwsbrief Brussel Dichtbij en via nieuwsberichten op de Regio Twente website en social media kanalen.
8. Periodiek ambtelijk en bestuurlijk overleg belangenbehartiging om lobbydossiers voor te bereiden en lobbyacties af te stemmen.

9. We onderhouden contacten met Kamerleden, kabinet en andere stakeholders in Den Haag en stakeholders in Brussel en Duitsland (Europese Commissie, Europarlementariërs, Permanente Vertegenwoordiging, EUREGIO, MONT, Landräte, Kreisen, Gemeinden, etc).
10. Monitoren en analyseren van relevante ontwikkelingen voor Twente en informeren van gemeenten daarover in relatie tot de lobby-speerpunten.
11. Voorbereiden, volgen en terugkoppelen van Kamerdebatten en Kamerstukken en van activiteiten en bijeenkomsten in Brussel en Duitsland.
12. Faciliteren en ondersteunen van bedrijfsleven, onderwijs en onderzoek in hun (inter)nationale activiteiten.
13. Uitvoering geven aan de Regio Deal Twente. Waar mogelijk en relevant zullen meekoppelkansen meegenomen worden om de impact van de Deal te versterken.

Indicatoren		Huidig niveau 2019	Ambitie niveau 2021
1.	Jaarrapportage met lobbyactiviteiten en resultaten	1	1
2.	Strategische dynamische lobbyagenda met lobbyprioriteiten	1	1
3.	Maandelijks lobbybericht Haagsche Post	10	10
4.	Nieuwsbrief Brussel Dichtbij	4	4

Wat gaat het kosten?

Belangenbehartiging bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
Belangenbehartiging	42.681	447.868	405.187
Gemeentelijke bijdrage	42.681	447.868	405.187

7.3 Programma Recreatieve Voorzieningen

**Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in
Programmamanager**

**Dagelijks bestuur
ing. J. Kloots**

Inleiding

Regio Twente exploiteert de recreatieparken Hulsbeek, Rutbeek en Lageveld. Daarnaast beheert en onderhoudt Regio Twente de recreatieve Twentse fietspaden en de diverse routesystemen voor fietsen, wandelen, mountainbiken, paardrijden en auto's. Deze voorzieningen zijn gericht op de Twentse inwoner en op de toerist en bieden volop gelegenheid tot ontspanning en beweging in een fraaie omgeving. Hierdoor dragen de parken, fietspaden en routes bij aan een gezond en vitaal Twente. Daarnaast vormen met name het netwerk van de fietspaden en de kwalitatief hoog aangeschreven routesystemen in Twente voor de toerist een belangrijk criterium om Twente te kiezen voor een (korte) vakantiebestemming.

Belangrijke ontwikkelingen waarmee Recreatieve Voorzieningen te maken heeft zijn:

- Financiële taakstelling ten aanzien van het rendement van de recreatieparken en de stijgende kosten van beheer en onderhoud.
- Grote noodzaak tot permanente doorontwikkeling van routes voor met name wandelen en fietsen i.v.m. de "concurrentie" met andere gebieden. Overigens blijkt de bekendheid van Twente wel toe te nemen.
- Fors toegenomen areaal aan routes en daarmee toename van het onderhoud.

Speerpunten

Naast de reguliere exploitatie en het beheer zijn de speerpunten voor de komende jaren:

- Het op niveau houden van de routenetwerken voor fietsen, wandelen, paardrijden en mountainbiken en het zorgdragen voor een efficiënt beheer en een verbeterde digitale bereikbaarheid van de routes. Daarbij, voor zover mogelijk, gebruik maken van subsidies van derden en de samenwerking met de andere routebureaus in Overijssel en de Marketingorganisaties verstevigen.
- Conform het huidige beleid streven naar meer en breder gebruik van de recreatieparken (toename maatschappelijk rendement) en naar een verdere verbetering van de exploitatie van de recreatieparken. Dit uit te voeren door het huidige stringente bezuinigingsbeleid te handhaven en daarnaast te zorgen voor extra inkomsten uit pacht, activiteiten, evenementen en parkeren.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
KplusV: onderzoek inzake de toekomst van de recreatieparken Hulsbeek, Rutbeek en Lageveld. Parken worden door Regio Twente geëxploiteerd (d.w.z. geen overdracht naar de markt) met daarbij een scherpe financiële taakstelling.	Algemeen bestuur	12 november 2014
Adviezen visitatiecommissie Regioraad	Algemeen bestuur	3 juli 2013
Rendementsverbetering recreatieparken Regio Twente	Dagelijks bestuur	december 2011

Werkzaamheden

Wat willen we bereiken?

1. Stimuleren van het gebruik van de recreatieparken en de toeristische routenetwerken, te weten het wandel-, fiets- en paardrijnetwerk en de MTB-routes.
2. Het verbeteren van het financiële rendement van de recreatieparken.

Hoe gaan we dit doen?

Recreatieparken

Regio Twente streeft naar meer bezoek aan de parken door deze voortdurend aantrekkelijker te maken voor het publiek en voert hiervoor nieuwe projecten en verbeteringen uit. Ook ligt de focus op een verdere verlaging van de uitgaven van de beheerkosten en een toename van de inkomsten (verbetering rendement). Hierbij worden alle mogelijkheden onderzocht en benut om er voor te zorgen dat het stopzetten van de provinciale exploitatiesubsidie (met een afkoopsom om het hierdoor ontstane exploitatietekort af te dekken) niet leidt tot verhoging van de gemeentelijke bijdrage aan de recreatieve infrastructuur. Probleempunt daarbij is wel, dat de budgetten voor beheer en onderhoud sterk onder druk staan door de stijgende kosten van inhuur en werkzaamheden/materialen.

De verhoging van de inkomsten geschiedt door meer evenementen op de parken te (laten) organiseren en door de vestiging van nieuwe bedrijven/pachters. In het oog springende werkzaamheden/ projecten voor 2021 zijn:

- Afronden van de planologische procedure (door derden) van het bungalowterrein op het Rutbeek en zo mogelijk de start van de aanleg;
- Realiseren van werkzaamheden ten behoeve van nieuwe pachters (Skydive op het Hulsbeek, camperparkeerplaats op het Lageveld);
- Binnenhalen van nieuwe pachters op het Hulsbeek, het Lageveld en het Rutbeek en meewerken aan de doorontwikkeling van de bedrijven op deze parken; afstoten van het paviljoen op het Rutbeek en deze via een erfpachtconstructie te laten herontwikkelen door een ondernemer.
- Binnenhalen van extra evenementen, zo mogelijk in of direct aan het water;
- Versterking samenwerking met/aanjagen van initiatieven van scholen en verenigingen (vergroten maatschappelijk rendement);
- Benutten van het Lageveld als proeftuin voor civieltechnische oplossingen, uiteraard mits dit niet ten koste gaat van de dagrecreatieve functie;
- Diverse projecten op de parken om deze aantrekkelijk te houden voor publiek, bv het uitbreiden van de waterplas en het herinrichten van het Lageveld (bestemminsplanwijziging), speelvoorzieningen op het Rutbeek en het Hulsbeek in en rondom het water. Vervanging van de toiletgebouwen op het Rutbeek;
- Samenwerking zoeken met gemeenten op het vlak van toezicht bij de recreatieparken;
- Onderhoudswerkzaamheden.

Routenetwerken

Getracht wordt de routes voortdurend aan te passen en deze steeds aantrekkelijker te maken voor het publiek. Hierbij ook letten op de veiligheidsaspecten. In dit kader periodieke inspecties van de routes in verband met verzekeringsvoorwaarden. Ook wordt een goed en adequaat beheer gevoerd en zal de website worden geactualiseerd en bijgehouden in verband met een goede digitale bereikbaarheid. Tevens zorgdragen voor goed kaartmateriaal. Bij het beheer van de fietspaden en de routes wordt de samenwerking met gemeenten en met de andere, relevante partijen waar mogelijk geïntensiveerd. Kansen op het vlak van inzet van personen 'met afstand tot de arbeidsmarkt' uit de diverse gemeenten worden zoveel als mogelijk benut.

Indicatoren		Huidig niveau 2019	Ambitie niveau 2021
1.	Financiële rendement	Indicator nog nader te bepalen	Indicator nog nader te bepalen

Overzicht van baten en lasten

Recreatieve voorzieningen bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
Recreatieve voorzieningen	919.332	2.563.696	1.644.364
Gemeentelijke bijdrage	919.332	2.563.696	1.644.364

Taakstelling

In het saldo van Recreative Voorzieningen is een nog resterende taakstelling verwerkt van € 236.678. In 2013 heeft de Provincie Overijssel de jaarlijkse onderhoudsbijdrage afgekocht. Deze afkoopsom is gereserveerd. In verband met het vervallen van de jaarlijkse bijdrage moest Recreative Voorzieningen initieel totaal € 603.885 bezuinigen. Voor zover deze taakstelling niet wordt gerealiseerd wordt deze

onttrokken aan de hiervoor ingestelde reserve Provinciale bijdrage. Maatregelen om te komen tot structurele invulling van de taakstelling zijn de parkeer inkomsten op de drie recreatieparken alsmede inkomsten uit evenementen en de verwachte erfpacht opbrengsten naar aanleiding van het te realiseren bungalow park op Het Rutbeek.

Totaal baten en lasten domein Leefomgeving

Programma's bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
Sociaal Economisch structuur versterking	116.912	1.933.661	1.816.750
Recreatieve voorzieningen	919.332	2.563.696	1.644.364
Belangenbehartiging	42.681	447.868	405.187
Agenda van Twente	100.000	100.000	0
Totaal	1.178.925	5.045.225	3.866.301
Gemeentelijke bijdrage	1.178.925	5.045.225	3.866.301

8. Bestuur en ondersteuning

**Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in
Domein directeur**

**Dagelijks bestuur
T. van Kraaij**

Inleiding

Bestuur & Ondersteuning faciliteert de organisatie Regio Twente om vóór en samen met de 14 Twentse gemeenten en maatschappelijke partners tot een gezond en kansrijk Twente te komen. Dit programma ondersteunt de primaire processen van Regio Twente in aansluiting en vooroplopend op de vraag, binnen de beschikbare budgetten. Daarnaast faciliteren wij de coalities van de Twentse gemeenten.

De grootste uitdaging voor de ondersteuning is hoe het de belangen van een snel veranderende omgeving kan blijven behartigen. Dit vereist innovatiekracht en aanpassingsvermogen. De digitale technologieën veranderen de omgeving in een rap tempo. De kansen die deze digitale veranderingen bieden moeten worden benut en vertaald worden naar de diverse bedrijfsvoeringsprocessen.

Speerpunten

1. Datagedreven werken en een digitale transitie.
2. Informatieveiligheid en informatiemanagement.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Controleverordening en Controleprotocol	Algemeen bestuur	6 maart 2020
Financiële verordening	Algemeen bestuur	31 oktober 2018
Risicomanagement en weerstandsvermogen	Algemeen bestuur	7 maart 2018
Fraude beheerssystematiek en -analyse Regio Twente	Algemeen bestuur	7 maart 2018
Nota afschrijving en rente	Algemeen bestuur	7 maart 2018
Treasurystatuut	Algemeen bestuur	11 november 2015
Interne controleplan	Algemeen Bestuur	20 oktober 2014
Organisatieverordening (waarin opgenomen financieel statuut)	Algemeen bestuur	29 juni 2009
Gemeenschappelijke Regeling	Raden, colleges van B&W en burgemeesters Twentse gemeenten	Oorspronkelijk in 1994. Laatstelijk gewijzigd per 1 januari 2016
Programmabegroting	Algemeen bestuur	Jaarlijks voor 15 april

Werkzaamheden

Wat willen we bereiken?

1. Integraal Informatiemanagementbeleid implementeren en borgen voor de organisatie. Meer data gestuurd werken waarbij betrouwbaarheid van data, beschikbaarheid ervan en veiligheid ervan centraal staan. Passend bij de organisatie.
2. Business intelligence ontwikkelen op basis van visie op sturingsinformatie.
3. Geïmplementeerde visie op het applicatielandschap. Verminderd aantal applicaties en optimaal gebruik maken van de bestaande applicaties en mogelijkheden.
4. Verdergaande digitalisering van personele rechtspositionele wijzigingen. Maximaal streven naar self-service (zowel door medewerkers als leidinggevenden).

Hoe gaan we dit doen?

- Visie ontwikkelen op sturingsinformatie en informatiebeleid en deze implementeren.
- Visie op het applicatielandschap implementeren.

Indicatoren		Huidig niveau 2020	Ambitie niveau 2021
1.	Applicatielandschap conform de visie en ambitieniveau	Visie opgesteld	Heringericht
2.	Mangementinformatie dashboards	Niet of gefragmenteerd aanwezig	Op verschillende sturingsniveau's dashboards beschikbaar
3.	Digitaliseren van de HR-processen	Rechtspositionele wijzigingen deels digitaal	Rechtspositionele wijzigingen volledig digitaal

Overzicht van baten en lasten

Bestuur & Ondersteuning bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
Bestuur en Ondersteuning	540.529	8.124.497	7.583.968
Mutaties reserves	0	38.000	38.000
Gemeentelijke bijdrage	540.529	8.162.497	7.621.968

Conform besluit van het algemeen bestuur werd voor post onvoorzien € 45.000 als last geraamd met een even hoge onttrekking uit de algemene reserve ter dekking. De algemene reserve is bij de jaarstukken 2018 volledig benut ter egalisatie van het negatieve jaarrekeningresultaat 2018. Hierdoor kan post onvoorzien niet onttrokken worden uit de algemene reserve waardoor deze op € 0 is gezet.

8.1 Beleidsindicatoren BBV

Regio Twente voert overhead activiteiten uit voor gemeenten en derden. Denk hierbij onder anderen aan coalities die overhead activiteiten uitvoeren zoals Twentse Kracht en het IT-platform. Om een reëel beeld te geven van de overhead percentage van Regio Twente worden de overhead baten gesaldeerd met de lasten en vervolgens gedeeld door de totale lasten.

Indicator	
Formatie in fte per 1.000 inwoners	0,55
Apparaatskosten in kosten per inwoner	€ 24,27
Externe inhuur als % kosten van totale loonsom plus kosten inhuur externen	8,01%
Overhead in % van totale lasten	13,89%

Tabel 2 Beleidsindicatoren

8.2 Overzicht van de kosten van overhead

Hieronder treft u een overzicht aan van alle overheadkosten die opgenomen zijn in de verschillende programma's (incl. programma Bestuur & Ondersteuning). De overheadkosten zijn centraal begroot op taakveld 0.4 Overhead.

Omschrijving bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
Overhead	2.703.753	15.815.847	13.112.093
Totale Lasten	59.707.778	94.379.001	34.671.223

9. Coalitions of the Willing

Binnen Regio Twente wordt in verschillende allianties van gemeenten en Regio Twente-organisatie op verschillende ondersteunende werkprocessen samengewerkt. In dit hoofdstuk worden deze samenwerkingen beschreven.

9.1 Agenda voor Twente

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in Programmamanager

**Bestuurscommissie Agenda van Twente
A. Diepeveen**

Inleiding

Het investeringsprogramma Agenda voor Twente zet in op het ontwikkelen van kansrijke, regionale en aanvullende projecten die inspelen op de actuele economische ontwikkelingen en maatschappelijke uitdagingen. Naast een sterk technologisch cluster is een vitale arbeidsmarkt een belangrijk speerpunt. Talent is schaars en de uitdaging neemt toe om het talent te binden en boeien aan Twente. Dat kan onder andere door een aantrekkelijk vestigingsklimaat. In 2019 heeft een verkenning met 40s voor circulaire economie plaats gevonden, die in 2020 vervolg krijgt en in 2021 leidt tot aansprekende projecten in de transitie naar een vernieuwde, circulaire regio in samenwerking met Twentse gemeenten en andere partners.

Speerpunten

Vier actielijnen van de Agenda voor Twente met speciale aandacht voor urgente ontwikkeling, zoals vitale arbeidsmarkt en circulaire economie.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Agenda voor Twente 2018 - 2022	Bestuurscommissie AvT (Twentse gemeenten)	Mei 2017

Wat willen we bereiken?

Sociaal economische structuurversterking van Twente door het ontwikkelen van aansprekende projecten binnen de vier actielijnen van de Agenda voor Twente. Aanjagen van samenwerking 40s en vernieuwende initiatieven op regio-brede relevante ontwikkelingen. Dit in samenwerking met de partners in de basisinfrastructuur, die het ecosysteem van de regio vorm geven. Zichtbaarheid geven in de regio, en daarbuiten van de projecten die reeds lopen in de Agenda voor Twente en resultaten daarvan delen en benutten om van te leren en voor vervolgvactiteiten.

Hoe gaan we dit doen?

- Uitvoeringsorganisatie met innovatietafels, basisinfrastructuur, beoordelingscommissie en bijbehorende activiteiten op gebied van communicatie en monitoring. Bestuurlijk, ambtelijk en operationeel overleg en bijeenkomsten.
- Initiëren, agenderen, meewerken aan regio-brede (nieuwe) maatschappelijke uitdagingen, economische kansen, trends en/of ontwikkelingen waaronder digitalisering en duurzaamheid.
- Actieve samenwerking zoeken, aangaan en onderhouden met regionale partners van de 40s.
- Informatievoorziening, zichtbaarheid en verantwoording naar gemeentelijke partners in Agenda voor Twente.

Indicatoren	Huidig niveau 2019	Ambitie niveau 2021
1. Bijeenkomsten innovatietafels, commissies, basisinfrastructuur	16	20+
2. Agenda voor Twente event (met partners)	0	1
3. Voortgangsrapportages	4	4
4. Update Agenda (in combinatie met Regiodeal)	5	6

Overzicht van baten en lasten

Agenda voor Twente bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
Agenda voor Twente	3.899.453	3.899.453	0
Gemeentelijke bijdrage	3.899.453	3.899.453	0

9.2 Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente

Verantwoordelijkheid van
Besluitvorming in
Programma adviseur

Bestuurlijk Overleg Ontwikkelagenda
Colleges van B & W
R. Kippers

Inleiding

De Bestuursovereenkomst Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente eindigt op 1 januari 2022. Derhalve staat 2021 in het teken van afronding en beëindiging van deze samenwerking.

Speerpunten

Afronden projecten en samenwerkingsafspraken.

Overzicht van baten en lasten

Netwerkstad Twente bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
Netwerkstad Twente	150.000	150.000	0
Gemeentelijke bijdrage	150.000	150.000	0

9.3 Kennispunt Twente

**Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in
Programmamanager**

**Bestuurdersoverleg Kennispunt Twente
drs. I. Bakker**

Inleiding

De komende jaren wil Kennispunt Twente zich verder ontwikkelen tot een onderzoeksbureau voor alle Twentse gemeenten en voor aan de gemeenten gelieerde organisaties. Kennispunt Twente richt zich op alle domeinen die voor gemeenten en de regio Twente van belang zijn. Kennispunt Twente kent een werkprogramma waarin inspanningen voor het algemeen belang van de deelnemende gemeenten (een coalition of the willing) en Twente zijn opgenomen. Kennispunt Twente wordt aangestuurd door een bestuurlijk programmeringsoverleg en een ambtelijke regiegroep. Regio Twente is de gastheer van Kennispunt Twente. Kennispunt heeft echter een onafhankelijke positie om kritisch en onafhankelijk onderzoek en advies te kunnen garanderen.

Missie Kennispunt Twente: Kennispunt Twente stelt zich ten doel de kennispositie van de Twentse gemeenten en van de regio Twente te versterken. Dit doel bereikt Kennispunt Twente door hoogwaardige sturingsinformatie te leveren, die aansluit bij actuele besluitvorming voorzien is van duiding en handelingsperspectief biedt. Kennispunt Twente is het eerste aanspreekpunt en een betrouwbare partner voor onderzoek en advies in alle stadia van beleidsontwikkeling en – uitvoering. Kennispunt Twente onderhoudt nauwe contacten met Twentse gemeentelijke organisaties en met de regio op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau en participeert in vaste samenwerkingsverbanden en gelegenheidscoalities. Intensieve samenwerking met regionale en landelijke kennisinstituten als de UT, Saxion en VNG/VNG Realisatie draagt bij aan het optimaliseren van de kennispositie van en de productontwikkeling voor de gemeenten.

Speerpunten

We zijn toegewijd aan de Twentse gemeenten, Regio Twente en de Twentse samenleving. We zijn van en voor de gemeenten en willen echt bijdragen aan de kennispositie van de gemeenten en regio Twente en de regio versterken. Dit doen we door gedegen onderzoek, een stevig datafundament en de benodigde duiding te bieden. We richten ons steeds meer op verdiepende analyses en prognoses. We leggen de lat hoog als het gaat om kwaliteit van onze diensten en producten en om onze relaties met opdrachtgevers.

We werken verbindend. We verbinden kennis aan vragen. We werken gemeentegrens- en domein-overschrijdend en werken daarbij samen met landelijke en regionale kennispartners om de gemeenten en Regio Twente zo goed mogelijk van dienst te kunnen zijn. We zijn gespitst op het creëren van synergie en brengen maatschappelijke partijen samen.

Vanwege onze vraagbaakfunctie en door het ontsluiten en verspreiden van kennis en informatie zijn we toegankelijk voor onze partners. We zijn zichtbaar en herkenbaar door duidelijke communicatie. We organiseren kennisbijeenkomsten.

We zijn ondernemend. We nemen initiatief om de kennispositie van gemeenten en Regio Twente te verbeteren en zijn betrokken bij lokale en regionale vraagstukken, maar ook breder gericht op maatschappelijke ontwikkelingen. Vanuit deze ontwikkelingen maken we een vertaling naar de regionale en gemeentelijke situatie. We signaleren maatschappelijke ontwikkelingen en inspireren door actieve kennisuitwisseling. We ondersteunen gemeenten bij het echt vormgeven van data gedreven werken.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Bestuursovereenkomst Kennispunt Twente 2017-2020	Colleges van gemeenten Almelo, Enschede, Hengelo en dagelijks bestuur Regio Twente	DB 15 december 2016

Werkzaamheden

Wat willen we bereiken?

Kennispunt Twente wil Twente breed kwalitatief hoogwaardig onderzoek en data bieden voorzien van duiding om de kennispositie van de gemeenten en de regio te versterken. Daarnaast ondersteunen we gemeenten en regionale partners bij het versterken van data gedreven In 2020 wordt een nieuw Bedrijfsplan uitgewerkt waarin de opdracht en doelen van Kennispunt Twente voor de komende jaren worden uitgewerkt.

Hoe gaan we dit doen?

Bij Kennispunt Twente werken onderzoekers, dataspecialisten en data scientists. Zij genereren kennis door eigen onderzoek en dataverzameling en door hun kennis te verbinden aan die van strategische partners als UT, Saxion en provincie. We maken gebruik van innovatieve en beproefde onderzoeksmethoden en zoekt synergie tussen kwantitatief en kwalitatief onderzoek, tussen data en duiding. De kern van de activiteiten bestaat uit statistische beschrijvingen en prognoses, monitoronderzoek en toegepast beleidsonderzoek. De burgerpanels die door Kennispunt Twente worden beheerd, zijn een belangrijke pijler onder het werk. De panels worden zo mogelijk uitgebreid naar andere gemeenten en meer participatief ingericht. Daarnaast biedt de Twentse Databank een stevige basis om de implicaties van lokaal en regionaal beleid te kunnen onderzoeken. Kennispunt Twente legt deze databank aan en onderhoudt deze. De databank wordt in 2019 verder uitgebreid.

Het duiden van maatschappelijke ontwikkelingen in de vorm van adviseren blijft een kerntaak in eigen beheer. Het ontwikkelen van nieuwe producten in antwoord op nieuwe beleidsopgaven geschiedt in samenspraak met kennisinstituten en gespecialiseerde bureaus.

Indicatoren		Huidig niveau 2020	Ambitie niveau 2021
1.	Opdrachtgevers beoordelen de kwaliteit en relevantie voor besluitvorming van de producten van Kennispunt Twente positief; Klanttevredenheid.	≥7,5	≥7,5
2.	Het aantal lopende projecten in een jaar met twee of meer opdrachtgevers groeit en het aantal coalities waarin Kennispunt Twente als partner samenwerkt groeit.	12 projecten en 8 coalities	15 projecten en 10 coalities

Overzicht van baten en lasten

Kennispunt Twente bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
Kennispunt Twente	1.946.584	1.946.584	0
Gemeentelijke bijdrage	1.946.584	1.946.584	0

9.4 Milieu, Duurzaamheid en Afval

Verantwoordelijkheid van Besluitvorming in Programmamanager	Portefeuillehouders overleg Milieu, Duurzaamheid en Afval Colleges van B & W drs. S.L. van der Steen
--	---

Inleiding

We gaan door met het realiseren van de ambitie Afvalloos Twente 2030. Daarnaast wordt, samen met stakeholders, steeds meer invulling gegeven aan de landelijke opgave circulaire economie 2050 (o.b.v. het Nationaal Grondstoffenakkoord).

We gaan door met de uitvoering van de Regionale Energie Strategie Twente (RES) in de periode nu tot 2030 en van 2030 tot 2050 (o.b.v. het Nationaal Klimaatakkoord).

Speerpunten

- meer focus, draagvlak en uitvoering projecten Circulaire Economie in Triple Helix-verband, in samenwerking met de tafel Duurzaamheid en Circulaire Economie van de Agenda voor Twente.
- Uitvoering geven aan de RES Twente in Triple Helix-verband.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Samenwerking MDA 2020-2024	PHO MDA/gemeenten	2016
Rapport Naar Afvalloos Twente 2030	PHO MDA/gemeenten	2013
Regionale Energie Strategie Twente	Twentse gemeenten/waterschappen /provincie	2019
Regiodeal Twente	Twentse gemeenten, Rijk en provincie	2019
Agenda voor Twente	Twentse gemeenten/Twente Board	2017

Wat willen we bereiken?

1. Uitvoering van het Landelijk Afvalstoffenakkoord
2. Uitvoering van het landelijk Klimaatakkoord

Hoe gaan we dit doen?

1. Opvolging van de ambtelijk/bestuurlijke sprintsessie Circulaire Economie
2. Uitvoering van de RES-Twente.

Indicatoren	Huidig niveau 2020	Ambitie niveau 2021
1. Nader te bepalen		

Overzicht van baten en lasten

Milieu, Duurzaamheid en Afval bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
Milieu, Duurzaamheid en Afval	90.000	90.000	0
Gemeentelijke bijdrage	90.000	90.000	0

9.5 Twentse Kracht

**Verantwoordelijkheid van
Besluitvorming in
Programmamanager**

**Kring van gemeentesecretarissen
Dagelijks bestuur/ Colleges van B & W
T. van Kraaij**

Inleiding

Doorontwikkeling Twentse Kracht: waar staan we voor, welke missie en visie hebben we en welke producten passen daarbij. De thematiek welke speelde op het moment van oprichting van het platform is op dit moment niet meer aan de orde of in mindere mate waardoor het platform hierin moet meebewegen door zich te richten op de thema's die op dit moment spelen.

Speerpunten

Doorontwikkeling: Arbeidsmarktanalyse laten uitvoeren (Kennispunt), Arbeidsmarktcommunicatie, Twentse School professionaliseren (financieel en inkoopproces), Traineeship.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Voorstel op- en inrichting Platform Werken voor de Twentse Overheid	Kring van gemeentesecretarissen	29 oktober 2014
Evaluatie Twentse Kracht	Kring van gemeentesecretarissen en Regiegroep	27 oktober 2016
Notitie Doorontwikkeling Twentse Kracht	Kring van gemeentesecretarissen en Regiegroep	30 januari 2018

Werkzaamheden

Wat willen we bereiken?

Een heldere missie en visie formuleren in zeer nauwe samenwerking met alle deelnemende organisaties. Vanuit hier willen we bereiken om hierbij passende producten en diensten aan te bieden die passen bij de toekomstige ontwikkelingen binnen de arbeidsmarkt bij de Twentse overheden.

Hoe gaan we dit doen?

Er is een werkgroep Doorontwikkeling geformeerd welke bestaat uit P&O-ers uit de deelnemende organisaties. Daarnaast zijn er korte lijnen met de Kring van secretarissen en de Regiegroep Twentse Kracht. De huidige diensten zijn:

Vacature uitwisseling

Het platform Twentse Kracht biedt de deelnemende organisaties de gelegenheid op de site www.twentsekracht.com haar vacatures, klussen en projecten aan de samenwerkende organisaties kenbaar te maken. Dit draagt bij aan interne mobiliteit en helpt onderling taakstellingen te vervullen.

Twentse School

De Twentse school biedt, in nauwe samenwerking met de deelnemende organisaties, trainingen en workshops aan. Trainingen die direct bijdragen aan mobiliteit en flexibele en duurzame inzetbaarheid én trainingen gericht op de professionele en werkinhoudelijke ontwikkeling.

Regionale mobiliteits- en ontwikkeling bevorderende activiteiten

Het platform Twentse Kracht faciliteert mobiliteits- en ontwikkeling bevorderende activiteiten. Deze activiteiten worden jaarlijks afgestemd op de behoeften van de deelnemende organisaties.

Trainees 2019-2021

Twentse Kracht werkt steeds nauwer samen met de trainees; zij vormen een onderdeel van onze nieuwsbrief en zij voeren regelmatig flying trainee opdrachten voor ons uit.

Loopbaancoaching

Er ligt een voorstel om loopbaancoaching als officieel onderdeel toe te voegen als dienstverlening vanuit het platform. Het streven is dit in 2020 te realiseren.

Indicatoren		Huidig niveau 2019	Ambitie niveau 2021
1.	Deelnemers Twentse School	1325	1200
2.	Bezoekers website	352.707	300.000
3.	Vervulde vacatures door internen	95	100
4.	Leden nieuwsbrief	621	750

Overzicht van baten en lasten

Twentse Kracht bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
Twentse kracht / Twentse School	374.147	374.147	0
Traineeship Twentse Overheid	614.257	614.257	0
Gemeentelijke bijdrage	988.404	988.404	0

9.6 IT-Platform

**Verantwoordelijkheid van
Besluitvorming in
Programmamanager**

**Kring van gemeentesecretarissen
Dagelijks bestuur/ Colleges van B & W
R. Graziano**

Inleiding

Hier een korte samenvatting met de belangrijkste ontwikkelingen (trends) in 2021.

Overheden krijgen steeds meer te maken met de mondiale en landelijke uitdagingen:

- Technisch, zoals Cloudontwikkelingen (Everything as a Service), Robotisering, Internet Of Things
- Wetgeving, zoals Digitaal Stelsel Omgevingswet, Wet Open Overheid, Wet Digitale overheid
- Privacy vraagstukken mede vanuit AVG) & verbetering informatieveiligheid in relatie tot de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid)
- Maatschappelijke trends, zoals vergrijzing, netwerksamenleving, inwoner participatie alsmede aandacht voor dienstverlening aan kwetsbare groepen
- VNG ontwikkelingen in het kader van , "Samen Organiseren" met daarbij aansluiting op "Common Ground en NLX" en GGI (Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur)

Speerpunten

We hebben in Twente op het gebied van IT Samenwerking al vele jaren een goed functionerend (glasvezel) netwerk waar alle Twentse overheden op aangesloten zijn. Hierdoor kunnen we tegelijkertijd, versneld en tegen lagere kosten (dan de som van alle individuele kosten) op de landelijke infrastructuur aansluiten. Ditzelfde geldt voor koppeling van de diverse "cloud oplossingen" van gemeentelijke leveranciers. Door uitbreiding van onze Twentecloud met Single Sign On, bieden we medewerkers een veilige en gebruiksvriendelijke voorziening om ook in applicaties van andere Twentse overheden te kunnen samenwerken.

Door de samenwerking wordt de kwetsbaarheid verlaagd en ziet VNG realisatie Regio Twente ook landelijk als vooruitstrevende regio. Dit leidt tot aanvullende ondersteuning om als pilot te kunnen dienen voor andere regio's. We blijven ook nadrukkelijk de samenwerking met VNG realisatie opzoeken, zodat de Twentse overheden goed kunnen aansluiten op de landelijke voorzieningen en tegen lagere kosten dan een individuele gemeente.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
SSNT Uitvoeringsagenda 2018, een veranderagenda: omvorming programma naar uitvoering via Twentse Kracht, IT-platform Twente en Platform directeuren en hoofden bedrijfsvoering Twente	Kring van gemeentesecretarissen	30 mei 2018

Werkzaamheden

Wat willen we bereiken?

Het IT platform Twente past in de doelstelling van een bredere regionale samenwerking op het gebied van de bedrijfsvoering, om hoge kwaliteit van dienstverlening te kunnen blijven realiseren tegen lagere kosten en verminderde kwetsbaarheid. Doel van het platform is dat de diverse gezamenlijke regionale IT voorzieningen van alle aangesloten organisaties op praktische en daadkrachtige wijze worden ondersteund, voor en door medewerkers van aangesloten organisaties. In het IT platform zijn gezamenlijke producten, diensten en thema's op het vlak van informatisering & automatisering (I&A) ondergebracht.

Hoe gaan we dit doen?

Hier opsommend kort en bondig aangeven welke projecten/activiteiten ondernomen worden om de maatschappelijke opgave te realiseren.

Het platform voert regie over de diverse gezamenlijke regionale IT voorzieningen van alle aangesloten organisaties. Voorbeelden van deze voorzieningen zijn de ontwikkel- en beheeractiviteiten voor de landelijke digikoppeling, een zgn. TwenteCloud, govroom (veilig wifi), architectuurprincipes en een gezamenlijke Twentse infrastructuur waarop alle deelnemende organisaties zijn aangesloten. Deze

infrastructuur is aangesloten op de landelijke IT voorzieningen, zoals GGI en wordt ook aangesloten op Common Ground/NLX ontwikkelingen van VNG, welke de komende jaren beschikbaar komen. We werken daarbij samen met VNG realisatie, waardoor we relevante thema's kunnen oppakken met de landelijk ontwikkelde en beschikbaar gestelde kennis en producten. We laten onze regionale IT samenwerking, met onze producten en diensten, hierdoor goed aansluiten op de landelijke/VNG ontwikkelingen ten aanzien van "Samen Organiseren".

Indicatoren		Huidig niveau 2019	Ambitie niveau 2021
1.	Hoofdovereenkomst van de samenwerking tussen Regio Twente en de Twentse overheden, alsmede de DVO's, bijbehorende SLA's en verwerkersovereenkomsten t.b.v. de onderliggende producten en diensten en inclusief een meer-jaren begroting	opgesteld	Overeenkomsten ondertekend door alle deelnemers met de (nieuwe) gastheerorganisatie met vastgestelde begroting 2021-2025
2.	Strategisch plan gericht op alle regionale ambities en landelijke IT ontwikkelingen (VNG Realisatie en mondiale trends)	Opgesteld met deelnemers	Bijgesteld / bijgestuurd door deelnemers
3.	Functionele integratie RDNG op GGI Netwerk van VNG, waarbij Gemnet overbodig is geworden	Technisch RDNG aangesloten	Functioneel 12 deelnemers operationeel en uitfasering Gemnet
4.	Single Sign On - Twentecloud, beschikbaar als eenvoudige, veilige en gebruikersvriendelijke oplossing de Twentse collegae om te kunnen samenwerken in applicaties van alle deelnemende Twentse organisaties	Voorbereiding implementatie	SSO Operationeel

Overzicht van baten en lasten

IT-Platform bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
IT-Platform	793.169	793.169	0
Gemeentelijke bijdrage	793.169	793.169	0

9.7 Toezicht en kwaliteit

Zie voor beleidsinhoudelijke toelichting het [beleidsprogramma OZJT](#).

Overzicht van baten en lasten

Toezicht en Kwaliteit bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
Toezicht en kwaliteit	96.875	96.875	0
Gemeentelijke bijdrage	96.875	96.875	0

9.8 Mobiliteitslab

Zie voor beleidsinhoudelijke toelichting het [beleidsprogramma OZJT](#).

Overzicht van baten en lasten

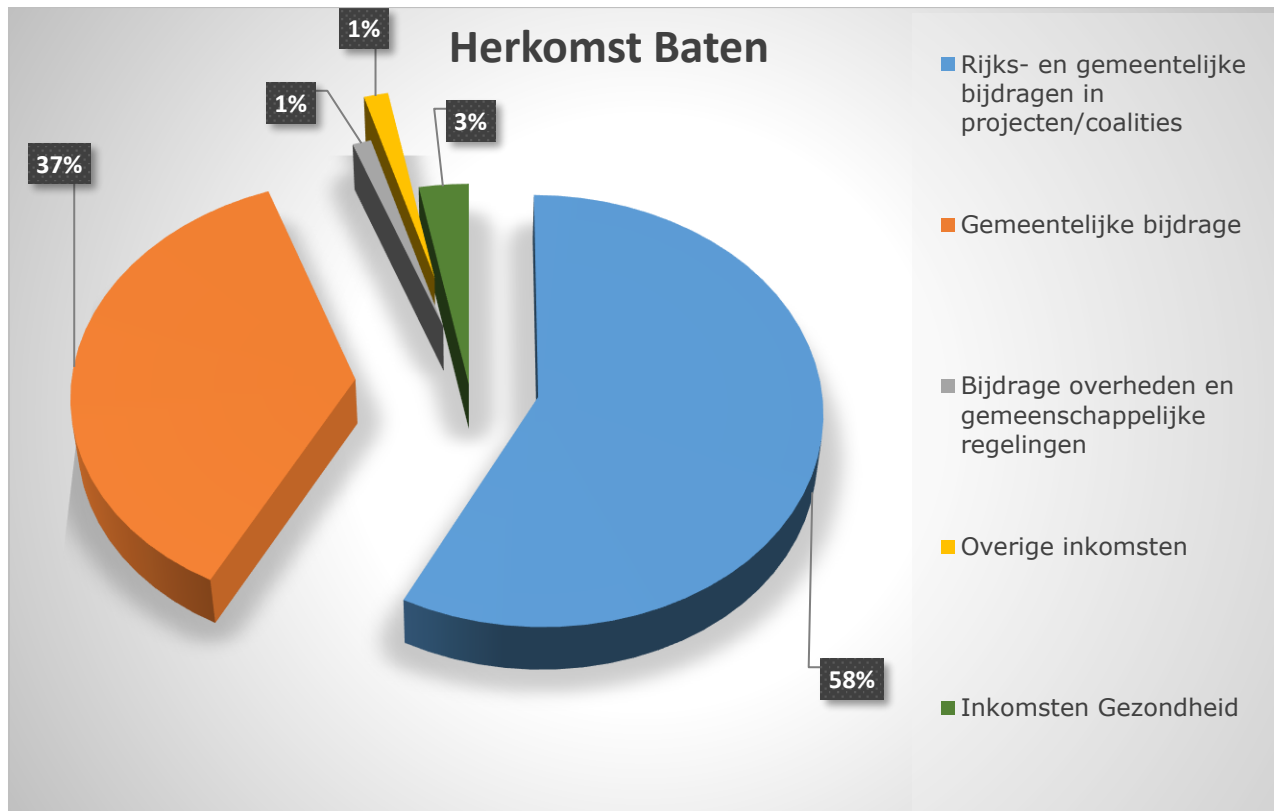
Mobiliteitslab bedragen in €	Baten	Lasten	Saldo
Mobiliteitslab	132.500	135.500	0
Gemeentelijke bijdrage	132.500	132.500	0

10. Overzicht algemene dekkingsmiddelen

			2021		
Omschrijving bedragen in €		Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur & Ondersteuning	0.5	Treasury	€ 53.272	€ 53.272	€ 0
Gemeentelijke bijdrage			€ 0	€ 34.671.222	€ 34.671.222
Totaal			€ 53.272	€ 34.724.494	€ 34.671.222

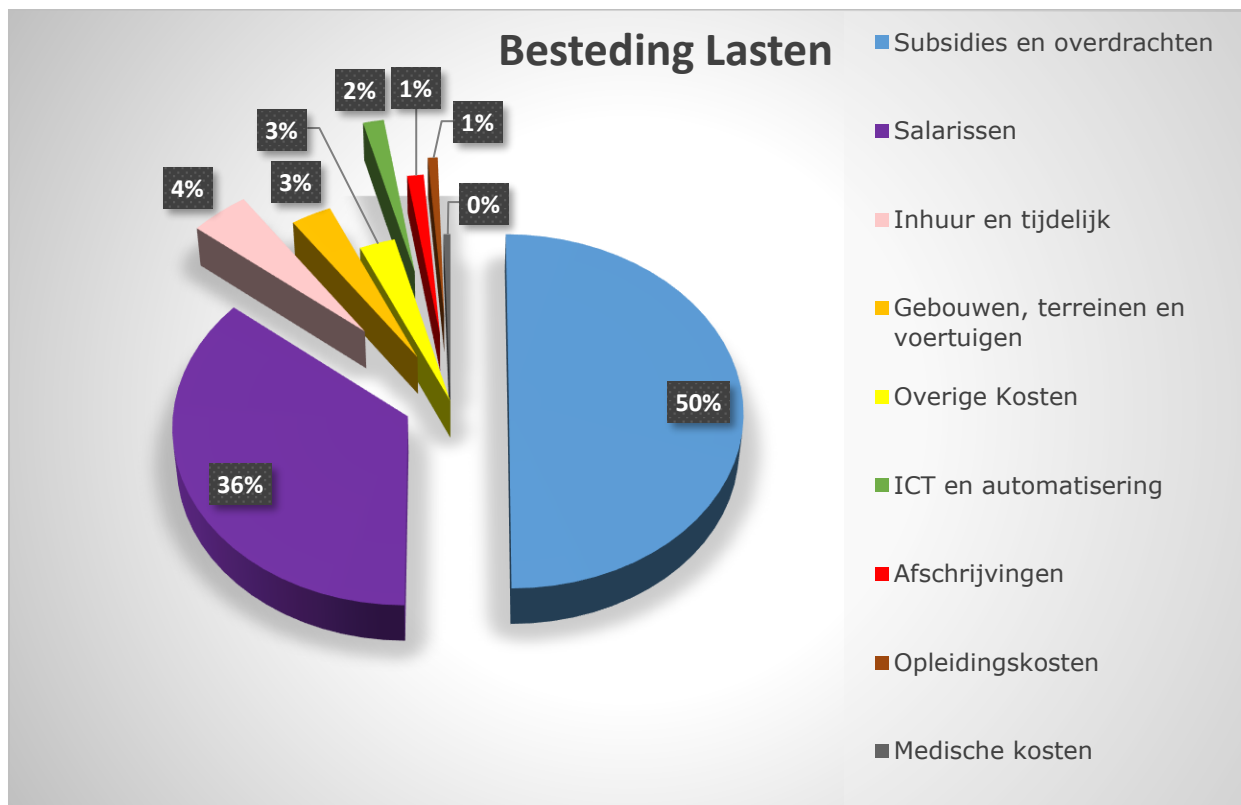
Tabel 3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

11. Specificatie herkomst baten en besteding lasten

Figuur 1 Specificatie herkomst van de baten

Baten	Bedrag in €	Categorisering
Bijdrage overige Overheid	727.000	Bijdrage overheden en gem. regelingen
Bijdrage Prov. Overijssel	179.000	Bijdrage overheden en gem. regelingen
Bijdrage van gem. regelingen	189.000	Bijdrage overheden en gem. regelingen
Doorbelastingen	23.000	Overige inkomsten
Doorberekening personeel	132.000	Overige inkomsten
Gebouwen, terreinen en voertuigen	365.000	Overige inkomsten
Overige inkomsten	862.000	Overige inkomsten
Rente	53.000	Overige inkomsten
Forensische Geneeskunde opbrengsten	702.000	Inkomsten Gezondheid
Inspectie en Hygiëne opbrengsten	1.045.000	Inkomsten Gezondheid
Rijksbijdrage Seksuele Gezondheid	915.000	Inkomsten Gezondheid
TBC opbrengsten	55.000	Inkomsten Gezondheid
Vaccinatie opbrengsten	116.000	Inkomsten Gezondheid
Rijks- en gemeentelijke bijdragen in projecten/coalities	54.345.000	Rijks- en gemeentelijke bijdragen in projecten/coalities
Gemeentelijke bijdrage	34.671.000	Gemeentelijke bijdrage
Eindtotaal	94.379.000	

Figuur 2 Specificatie besteding lasten

Lasten	Bedrag in €	Categorisering
Afschrijvingen	1.157.000	Afschrijvingen
Doorbelastingen	400.000	Overige kosten
Dotaties reserves	38.000	Overige kosten
Dotaties voorzieningen	92.000	Overige kosten
Overige kosten	1.497.000	Overige kosten
Recreatie	364.000	Overige kosten
Rente	77.000	Overige kosten
Gebouwen, terreinen en voertuigen	2.845.000	Gebouwen, terreinen en voertuigen
ICT	1.496.000	ICT en automatisering
Inhuur en tijdelijk	4.159.000	Inhuur en tijdelijk
Medische kosten	471.000	Medische kosten
Onvoorzien	0	Onvoorzien
Opleidingskosten	699.000	Opleidingskosten
Salarissen en overige vergoedingen	33.841.000	Salarissen
Subsidies en overdrachten	47.243.000	Subsidies en overdrachten
Eindtotaal	94.379.000	

12. Paragrafen

De programmabegroting bevat de volgende paragrafen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Onderhoud kapitaalgoederen
3. Bedrijfsvoering
4. Verbonden partijen
5. Financiering
6. Rechtmatigheid

Evenals in voorgaande jaren stelt het algemeen bestuur voor het begrotingsjaar 2021 kaders vast om zijn controlerende kaderstellende taak en het budgetrecht uit te kunnen voeren. Deze paragrafen vormen gezamenlijk dat instrument. Ze geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting vanuit een bepaald perspectief. Het gaat hierbij om onderdelen die betrekking hebben op de beleidslijnen van beheersmatige aspecten. Deze aspecten kunnen grote financiële gevolgen hebben en daardoor de realisatie van de programma's beïnvloeden.

12.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Kader risicomanagement en reserves en voorzieningen

In de nota "[Nota van risicomanagement tot reserves en voorzieningen](#)" is het beleid van Regio Twente voor risicomanagement, weerstandsvermogen en reserve vorming opgenomen. De effecten van deze nota zijn uitgewerkt in deze paragraaf.

Weerstandsvermogen

Berekening ratio weerstandsvermogen

Om het weerstandsvermogen te berekenen, dient de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet te worden tegen de benodigde weerstandscapaciteit. Als we dit doen, dan komen we uit op een ratio van **0,6**. De ratio bevindt zich hiermee onder de door het algemeen bestuur vastgestelde gewenste bandbreedte van 0,8 – 1,0. Dit ontstaat door een afname in weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit is afgenomen omdat er in het boekjaren 2018 en 2019 aanspraak is gedaan op de reserves, om de opgetreden risico's te dekken. Aangezien de ratio onder de norm zit betekent het dat positieve saldi in de jaarrekeningen dienen te worden toegevoegd aan het eigen vermogen totdat de afgesproken norm is bereikt.

Ratio Weerstandsvermogen Regio Twente		
Beschikbare weerstandscapaciteit (A)	€	2.394.609
Benodigde weerstandscapaciteit (B)	€	3.799.734
Ratio weerstandsvermogen (A/B)		0,6

Tabel 4 Ratio Weerstandsvermogen

Beschikbare weerstandscapaciteit (A)

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt afgerond € 2,4 mln. en bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Bij veel overheidsorganisaties is sprake van 'beklemde' bestemmingsreserves. Deze worden gecorrigeerd op de weerstandscapaciteit. Als 'beklemde' reserves niet als beschikbare weerstandscapaciteit worden gezien is dit van invloed op de weerstandsratio. Bij Regio Twente zijn enkele bestemmingsreserves als 'beklemd' geoormerkt. Deze bestemmingsreserves worden niet meegenomen in de beschikbare weerstandscapaciteit. Ook de reserves in het kader van Coalition the Willing activiteiten worden niet meegenomen in de beschikbare weerstandscapaciteit. Hieronder treft u overzicht van alle reserves en wordt inzichtelijk gemaakt welke reserves onderdeel vormen van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Omschrijving	Verwacht saldo per eind 2021	Onderdeel van weerstandscapaciteit
Algemene reserve Regio Twente	0	Ja
Resultaat Agenda van Twente	4.748.670	Nee, Beklemd
Bestemmingsreserve Modernisering Twentehuis	742.234	Ja
Totaal Algemene Reserves	5.490.904	
Reserve Bedrijfsvoering	44.376	Ja
Totaal reserves domein Bedrijfsvoering	44.376	
Egalisatiereserve Leefomgeving	209.770	Ja
Reserve vervanging en vernieuwing	336.254	Nee, beklemd
Reserve werkplaats HB	75.543	Nee, beklemd
Reserve stimulering Recreatie & Toerisme	216.415	Ja
Provinciale reserve recreatieve voorzieningen	701.753	Nee, beklemd
Reserve herplaatsing personeel	78	Ja
Totaal reserves domein Leefomgeving	1.539.813	
Egalisatiereserve Gezondheid	840.640	Ja
Egalisatiereserve SOA Poli	121.963	Ja
Totaal reserves domein Gezondheid	962.603	
Egalisatiereserve OZJT	69.851	Ja
Totaal reserve OZJT	69.851	
Egalisatiereserve Veilig Thuis Twente	149.282	Ja
Totaal reserve Veilig Thuis Twente	149.282	
Reserve Kennispunt Twente	472.211	Nee, beklemd
Reserve Netwerkstad	365.097	Nee, beklemd
Reserve Milieu, duurzaamheid en Afval	41.392	Nee, beklemd
Totaal reserves Coalition of the willing	585.592	
Totaal reserves	8.842.421	

Tabel 5 Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit

Samengevat komt het totaal aan beschikbare weerstandscapaciteit (niet zijnde beklemd) neer op:

Domein	Weerstandscapaciteit
Algemene reserve	€ 0
Egalisatie reserve Modernisering Twentehuis	€ 742.234
Egalisatie reserve Gezondheid	€ 962.603
Egalisatie reserve Bedrijfsvoering	€ 44.376
Egalisatie reserve Leefomgeving	€ 426.263
Egalisatiereserve OZJT	€ 69.851
Egalisatiereserve Veilig Thuis Twente	€ 149.282
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	€ 2.394.609

Benodigde weerstandscapaciteit (B)

De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt in totaal € 4,3 mln. en wordt bepaald door het inventariseren van risico's. Hieronder treft u een specificatie van de door Regio Twente geïnventariseerde risico's inclusief kans bepaling en financieel gevolg (impact). De kans impact analyse geldt conform de ["Nota van risicomanagement tot reserves en voorzieningen"](#) niet voor investeringen.

Omschrijving risico	Risicowaarde (Kans X Impact)	Kans	Impact
Algemene reserve			
ICT infrastructuur en informatieveiligheid: Het risico op productieverlies door onvoldoende werkende ICT infrastructuur	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
ICT infrastructuur en informatieveiligheid: Het risico op het optreden van een grootschalige datalek (informatie-beveiliging), hack e.d.	€ 105.000	Onwaarschijnlijk	€ 200.000 <> € 500.000
ICT infrastructuur en informatieveiligheid: Het risico op het optreden van een datalek (informatie-beveiliging), hack e.d.	€ 52.500	Waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Overig: Debiteurenrisico	-	Onwaarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Overig: Het risico op juridische procedures en aansprakelijkheid, bezwaarschriften, fraude e.d.	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Overig: Het risico op verlies van inkomsten van onderhuurders	€ 45.000	Onwaarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
	€ 277.500		
Egalisatie reserve Modernisering Twentehuis			
Afwaardering activa m.b.t. verbouw twentehuis i.v.m. aflopen contract (risico kan pas per maart 2023 optreden)	€ 742.234	Is wel eens voorgekomen	> € 500.000
	€ 742.234		
Egalisatie reserve Gezondheid			
Het risico dat voldaan moet worden aan niet verzekerde verplichtingen (bijv. WW en ziekteverzuim langdurig)	€ 315.000	Zeër waarschijnlijk	€ 200.000 <> € 500.000
Het risico dat niet begrote kosten gemaakt moeten worden door krapte op de arbeidsmarkt (incl. artsentekort)	€ 135.000	Zeër waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Hoog ziekteverzuim JGZ specifiek en GGD breed wat leidt tot productieverlies en tijdelijke vervanging	€ 135.000	Zeër waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico op productieverlies door onvoldoende werkende ICT infrastructuur	€ 105.000	Waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Noodzaak tot verhuizing / verbouwing CB locaties als gevolg van onder andere wijzigende bestemmingsplannen (betreft allemaal huurlocaties)	€ 52.500	Waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico op wegvallen project opbrengsten en opbrengsten tarief taken	€ 105.000	Waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Interne dekking voor GGD heroriëntatie als gevolg van de bestuursopdracht en de bestuursagenda van de GGD	€ 105.000	Waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Maatwerkprojecten zoals de meldfunctie WVGZ en de Hoorplicht waarbij een onjuiste inschatting van de werkzaamheden en meldingen is gemaakt	€ 52.500	Waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico op wegvallen opbrengsten SOA poli	€ 75.000	Is wel eens voorgekomen	€ 100.000 <> € 200.000
	€ 1.080.000		
Egalisatie reserve Bedrijfsvoering			
Het risico dat voldaan moet worden aan niet verzekerde verplichtingen (bijv. WW en ziekteverzuim langdurig)	€ 105.000	Waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het Risico op lagere vergoeding Agende van/voor Twente dan gemaakte kosten	€ 135.000	Zeër waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het Risico op lagere vergoeding ondersteuningsorganisatie Regiodeal dan gemaakte kosten	€ 35.000	Zeër onwaarschijnlijk	€ 200.000 <> € 500.000
Het Risico op verandering in wet- en regelgeving	€ 52.500	Waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Het Risico op onvoldoende bekostiging/vergoeding ondersteuning coalitie taken	€ 45.000	Onwaarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Overig: Het risico op aanbestedingsprocedure Bedrijfsvoering	€ 105.000	Waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
IT/ Het risico dat Microsoft eenzijdig de voorwaarden van de cloudomgeving aanpast.	€ 105.000	Onwaarschijnlijk	€ 200.000 <> € 500.000
	€ 582.500		
Egalisatie reserve Leefomgeving			
Sociaal economisch sterk Twente			
Het risico dat voldaan moet worden aan niet verzekerde verplichtingen (bijv. WW en ziekteverzuim)	€ 52.500	Waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico op wegvallen van dekking t.b.v. inzet voor Coalitions of the Willing	€ 105.000	Waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico op wegvallen van dekking t.b.v. inzet voor het basis taken pakket	-	Zeër onwaarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Recreatieve voorzieningen			
Het risico dat meer kosten worden gemaakt door inhuur van gespecialiseerde bedrijven i.p.v. vrijwilligers	€ 26.250	Waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000
Onderhoudswerkzaamheden door vrijwilligers	€ 26.250	Waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000
Het risico op verminderde inkomsten door derving erfpacht-exploitatierchten (huren)	€ 26.250	Waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000
Het risico op verminderde inkomsten uit evenementen	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico op verminderde inkomsten uit parkeergelden agv weer	-	Zeër onwaarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000
Het risico op verminderde inkomsten uit parkeergelden waterziekten	€ 75.000	Is wel eens voorgekomen	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico op stormschade houtopstand recreatieparken	€ 33.750	Zeër waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000
Het risico op vandalisme (o.a. inbraak)	-	Zeër onwaarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
	€ 382.500		
Egalisatiereserve OZJT			
Het risico dat voldaan moet worden aan niet verzekerde verplichtingen (bijv. WW en WIA/WGA)	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico dat niet begrote kosten gemaakt moeten worden door krapte op de arbeidsmarkt	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico dat er niet begrote kosten worden gemaakt naar aanleiding van incidentmanagement bij contractmanagement (ontbindingen)	€ 135.000	Zeër waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico dat niet begrote personeelskosten moeten worden gemaakt door extra werkdruk i.v.m. bestuursopdracht	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
	€ 247.500		
Egalisatiereserve Veilig Thuis Twente			
Het risico dat voldaan moet worden aan niet verzekerde verplichtingen (bijv. WW en WIA/WGA)	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico dat niet begrote kosten worden gemaakt voor noodzakelijke vervanging en inwerken in uitvoeringsfucties vanwege ziekte en hoog verloop	€ 135.000	Zeër waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico dat niet begrote kosten gemaakt moeten worden door krapte op de arbeidsmarkt	€ 67.500	Zeër waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico dat niet begrote personeelskosten moeten worden gemaakt door extra werkdruk i.v.m. bestuursopdracht	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Fluctuaties in aantallen meldingen en adviesvragen	€ 135.000	Zeër waarschijnlijk	€ 100.000 <> € 200.000
Het risico op het optreden van een datalek	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
Het risico op juridische procedures en aansprakelijkheid, bezwaarschriften, fraude etc.	€ 37.500	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000
	€ 487.500		
Totaal omvang risico's	€ 3.799.734		

Tabel 6 Samenvattend overzicht geïnventariseerde risico's.

Samenvattend overzicht beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit

Domein	Risicowaarde (Kans X Impact)	Verwacht saldo per eind 2021	Over- /onderdekking
Algemene reserve	€ 277.500	€ 0	€ 277/500-
Egalisatie reserve Modernisering Twentehuis	€ 742.234	€ 742.234	€ -
Egalisatie reserve Gezondheid	€ 1.080.000	€ 962.603	€ 117.397-
Egalisatie reserve Bedrijfsvoering	€ 582.500	€ 44.376	€ 538.124-
Egalisatie reserve Leefomgeving	€ 382.500	€ 426.263	€ 43.763
Egalisatiereserve OZJT	€ 247.500	€ 69.851	€ 177.649-
Egalisatiereserve Veilig Thuis Twente	€ 487.500	€ 149.282	€ 338.218-
Totaal	€ 3.799.734	€ 2.394.609	€ 1.066.907-

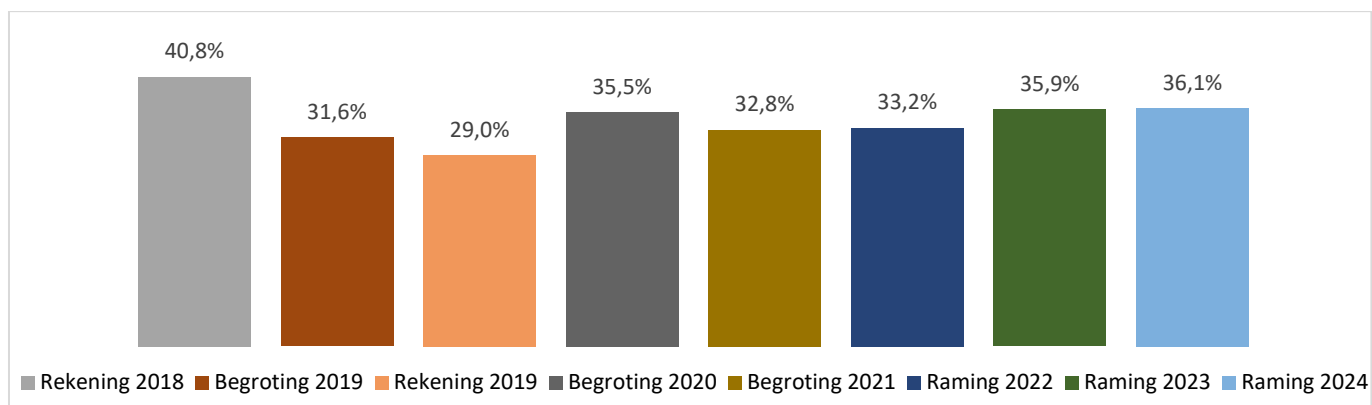
Tabel 7 Samenvattend overzicht beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit

Financiële Kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing ook een set aan verplichte financiële kengetallen wordt opgenomen.

Solvabiliteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Regio Twente in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht baten en lasten. Met het kengetal solvabiliteit wordt beoordeeld in hoeverre het bezit op de linkerzijde van de balans schuldenvrij is.

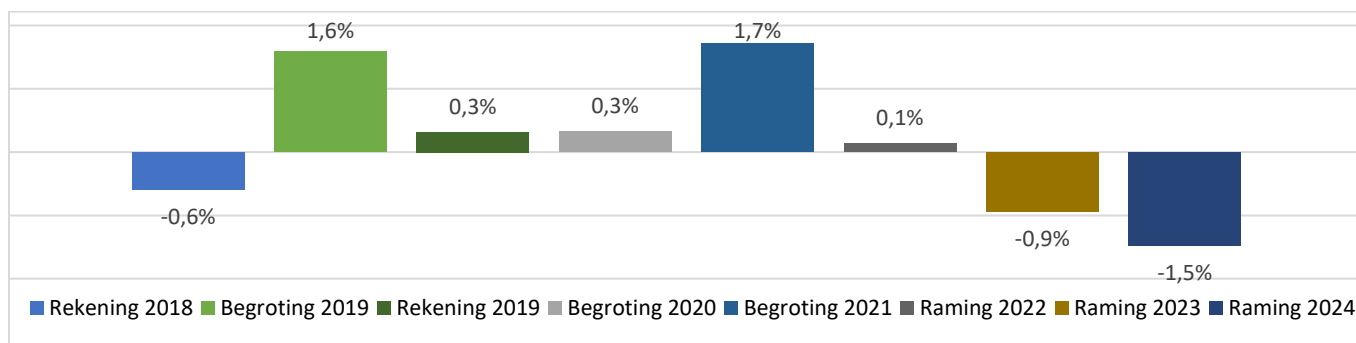

Figuur 3 Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio wordt erg beïnvloed door de voorfinanciering in het kader van de Agenda van Twente. Tot en met boekjaar 2016 was er sprake van voorfinanciering uit de middelen van Regio Twente waardoor er negatief eigen vermogen was opgenomen op de balans. Dit negatieve eigen vermogen beïnvloedde negatief de solvabiliteitsratio. In boekjaren 2017 en 2018 heeft de Agenda van Twente fors positief resultaat behaald, waardoor het negatieve eigen vermogen is ingelopen en nu zelfs positief bijdraagt aan de solvabiliteitsratio. Dit geeft een vertekend beeld van de ratio aangezien uit de positieve resultaten van Agenda van Twente, de komende jaren niet uit de balans blijken de verplichtingen te worden voldaan. Door het eigen vermogen te corrigeren voor de Agenda van Twente ontstaat een realistischer beeld van de solvabiliteit. De gecorrigeerde solvabiliteitsratio komt dan voor de jaren 2021 – 2024 gemiddeld uit op **ca. 20%**. Door het slinken van het eigenvermogen (egaliseren van negatieve jaarrekening resultaten) over de afgelopen jaren is een dalende trend waarneembaar voor de solvabiliteit.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van Regio Twente ten opzichte van de totale baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

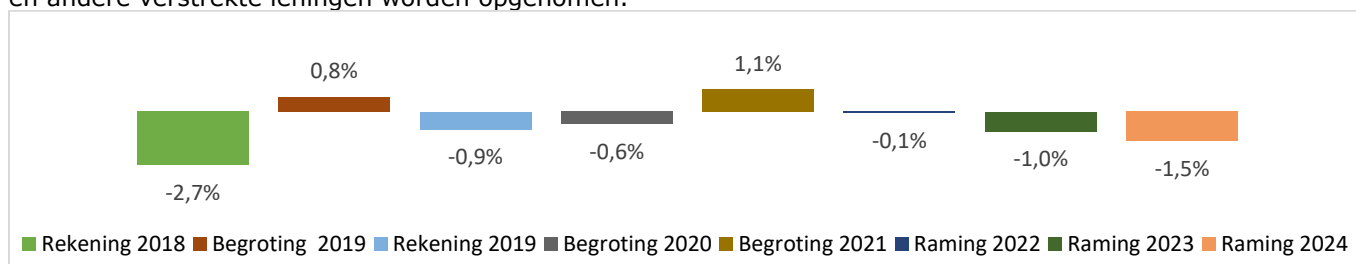

Figuur 4 Netto Schuldquote

De netto schuldquote van Regio Twente laat zien dat de druk van rentelasten en de aflossingen op de exploitatie laag is.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor uitgeleend geld

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen en omdat het onzeker is of alle leningen terug zullen worden betaald wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend, is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa (cf. art. 36 BBV lid b, c, d, e en f) ook alle verstrekte leningen aan verbonden partijen en andere verstrekte leningen worden opgenomen.

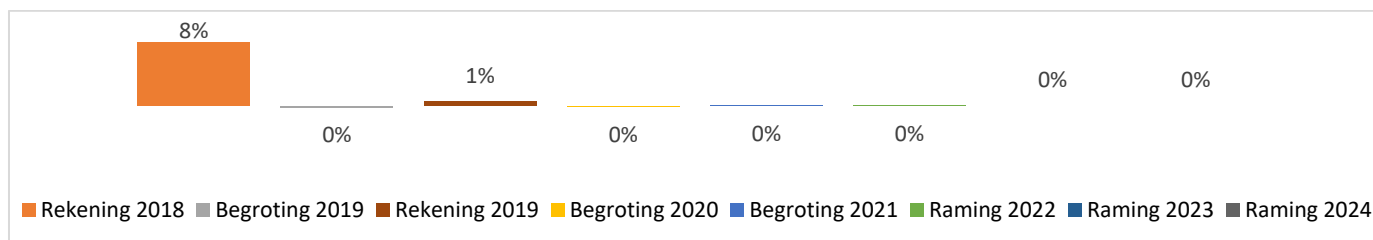

Figuur 5 Netto Schuldquote Gecorrigeerd

De netto schuldquote is nu gecorrigeerd voor uitgeleend geld aan verbonden partijen en de verstrekte hypothecaire leningen aan personeel. De netto schuldquote inclusief uitgeleend geld laat zien dat de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie nog steeds laag is.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte Regio Twente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten en structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Figuur 6 Structurele exploitatieruimte

Bovenstaand figuur laat zien dat de structurele exploitatieruimte nihil is. Hieruit blijkt dat meerjarig de structurele lasten gedekt worden door de structurele baten, of door onttrekkingen uit reserves.

Beoordeling onderlinge verhouding kengetallen

De ratio's dienen altijd in samenhang te worden gezien om de financiële positie te beoordelen. Als we de ratio weerstandsvormogen en de bovenstaande kengetallen in samenhang beschouwen, dan constateren we een kwetsbare positie van Regio Twente. De ratio structurele exploitatie ruimte laat zien dat de baten en lasten structureel in evenwicht zijn. Mocht dit evenwicht tijdelijk verstoord raken, dan

blijkt uit de weerstandsratio dat het eigen vermogen op totaal niveau dit niet volledig kan opvangen. De netto schuldquote laat zien dat de schuldenlast van onze organisatie zeer laag is.

12.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Regio Twente exploiteert de recreatieparken Het Hulsbeek, Het Rutbeek en Het Lageveld. Daarnaast onderhoudt Regio Twente de recreatieve Twentse fietspaden en de diverse routenetwerken voor fietsen, wandelen, mountainbiken, paardrijden en auto's. Deze voorzieningen zijn gericht op zowel de inwoner van Twente als op de toerist. Met name het netwerk van de fietspaden en de kwalitatief hoog aangeschreven routesystemen in Twente vormen voor de toerist een belangrijk criterium om Twente te kiezen voor een (korte) vakantiebestemming (Regio Twente, 2017).

Als eigenaar en beheerder van de recreatieparken, de fietspaden en de Routenetwerken, heeft Regio Twente een algemene zorgplicht om haar kapitaalgoederen adequaat te beheren en te onderhouden. In dit beheerplan wordt invulling gegeven aan de wijze van beheer en onderhoud van alle kapitaalgoederen van de recreatieparken, de fietspaden en de Routenetwerken. Daarmee sluit Regio Twente aan bij de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV). Nog niet eerder is er voor deze kapitaalgoederen een beheerplan opgesteld. Daarom wordt er op basis van de huidige financiële situatie en de daarbij behorende beheerstrategieën c.q. kwaliteitsniveaus een richtlijn voor de komende jaren bepaald. Het BBV schrijft een beheertermijn voor van maximaal vijf jaar.

Recreatieparken

Recreatieve Voorzieningen beheert de recreatieparken Het Hulsbeek (Oldenzaal), Het Rutbeek (Enschede) en Het Lageveld (Wierden) en bezit op een aantal bijbehorende bedrijfsgebouwen. Het gaat hierbij om beheercentra met bijbehorende schuren en loodsen. Tevens bezitten de parken allemaal meerdere toiletgebouwen. Daarnaast zijn op de parken nog een aantal panden in eigendom. Deze panden zijn veelal verhuurd. Tevens heeft Regio Twente een aantal dienstwoningen in eigendom, die worden verhuurd aan de beheerders van de parken. De boekwaarde van het in deze kapitaalgoederen geïnvesteerd vermogen staat aangegeven en gespecificeerd op de balans. Eventuele verschillen in de boekwaarde en de waarde in het economisch verkeer (zo die al bekend is) worden aangemerkt als stille reserve.

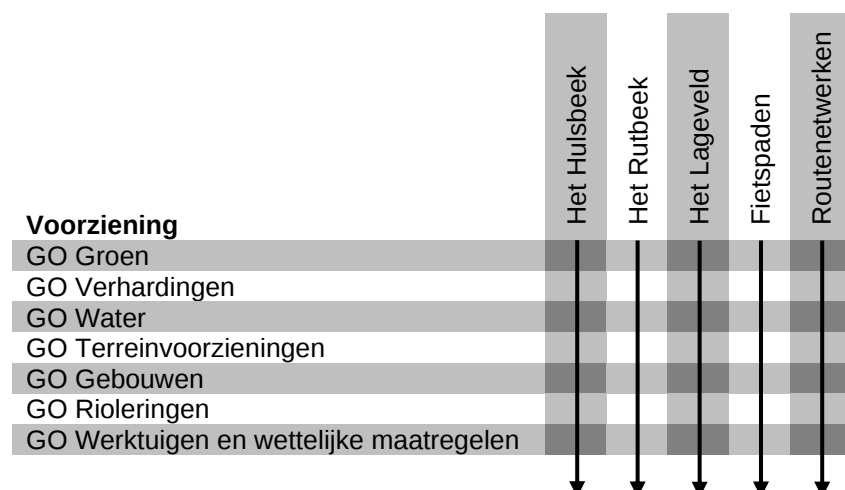
Beheerplan voor groot onderhoud

Groot en klein onderhoud houdt het object in goede, oorspronkelijke staat en is dus niet van invloed op de vooraf bepaalde gebruiksduur (afschrijvingstermijn) van het object. Volgens het BBV mogen kosten van onderhoud daarom niet worden geactiveerd; lasten van klein onderhoud dienen in het jaar van uitvoering in de exploitatie te worden opgenomen en lasten van groot onderhoud worden in een voorziening gebracht. Indien een kapitaalgoed is afgeschreven, is er geen sprake van groot onderhoud maar van vervangingsinvestering (Commissie BBV, 2017). In dit beheerplan wordt daarom alleen het groot onderhoud van kapitaalgoederen beschreven.

Dit beheerplan treedt in werking vanaf begrotingsjaar 2019 voor de duur van vijf jaar. In aansluiting op de bepalingen zoals genoemd in het BBV art. 12 lid 1, worden de kapitaalgoederen in navolgende categorieën uiteengezet in separate beheerplannen:

1. Groot onderhoud Groen;
2. Groot onderhoud Verhardingen;
3. Groot onderhoud Water;
4. Groot onderhoud Terreinvorzieningen;
5. Groot onderhoud Gebouwen;
6. Groot onderhoud Rioleringen;
7. Groot onderhoud Werktuigen en wettelijke maatregelen.

Het onderhoud van kapitaalgoederen van de recreatieparken, de fietspaden en de Routenetwerken, worden vanuit bovengenoemde categorieën in zeven voorzieningen ondergebracht. Vanwege het kleinschalige karakter van de kapitaalgoederen, worden deze zeven categorieën in separate paragrafen specifiek belicht. In onderstaande figuur wordt de relatie (symbolisch) tussen de recreatieparken, de fietspaden en de Routenetwerken en de verschillende voorzieningen weergegeven, waarin te zien is dat de voorzieningen onlosmakelijk met de recreatieparken, de fietspaden en Routenetwerken verbonden zijn.

Uit het beheerplan voortvloeiende financiële consequenties

Voorziening GO	Groen	Verhardingen	Water	Terrein- voorzieningen	Gebouwen	Rioleringen	Werktuigen en wettelijke maatregelen	Uitgaven per jaar
2019	€ 39.485	€ 20.407	€ 0	€ 45.289	€ 38.590	€ 2.049	€ 26.258	€ 172.078
2020	€ 12.800	€ 54.949	€ 0	€ 50.057	€ 17.241	€ 6.897	€ 62.028	€ 203.972
2021	€ 3.829	€ 44.734	€ 17.555	€ 55.333	€ 19.531	€ 0	€ 29.867	€ 170.849
2022	€ 12.176	€ 15.236	€ 12.023	€ 42.699	€ 18.244	€ 5.185	€ 45.076	€ 150.639
2023	€ 16.117	€ 17.673	€ 8.856	€ 21.767	€ 3.892	€ 2.106	€ 48.336	€ 118.747
Totaal	€ 84.407	€ 152.999	€ 38.434	€ 215.145	€ 97.498	€ 16.237	€ 211.565	€ 816.285
<i>Jaarlijkse dotatie</i>	€ 16.881	€ 30.600	€ 7.687	€ 43.029	€ 19.500	€ 3.247	€ 42.313	€ 163.257

Om het groot onderhoud voor de komende 5 jaren te bekostigen wordt jaarlijks een gelijkblijvend bedrag gestort in de hiervoor bestemde voorzieningen, de kosten worden hier rechtstreeks op in mindering gebracht. In de begroting 2021 worden de bovengenoemde bedragen toegevoegd aan de voorzieningen voor de bekostiging van het groot onderhoud.

12.3 Bedrijfsvoering

De beleidsinhoudelijke ambities en indicatoren voor Bedrijfsvoering zijn opgenomen [onder programma Bestuur & Ondersteuning](#).

12.4 Verbonden partijen

Deze paragraaf betreft derde rechtspersonen waarmee Regio Twente een bestuurlijke en financiële band heeft, door een participatie in een vennootschap of in stichtingen. We beperken ons hier tot die partijen waarin Regio Twente een **bestuurlijk én financieel** belang heeft. Met een bestuurlijk belang bedoelen we een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Een financieel belang houdt in dat Regio Twente middelen ter beschikking heeft gesteld en die zal verliezen bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op haar verhaald kunnen worden. Van een financieel belang is ook sprake als Regio Twente bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen.

Het bovenstaande impliceert dat er relaties met derde partijen bestaan die slechts een financieel of een bestuurlijk belang inhouden. Deze staan niet in deze paragraaf benoemd. Ook doet zich voor dat Regio Twente een instelling of stichting jaarlijks subsidie verstrekt en op één of andere wijze deelneemt aan het bestuur daarvan maar bij een faillissement juridisch niet aansprakelijk is. Een dergelijke rechtspersoon is geen verbonden partij, omdat er geen sprake is van een financieel belang. Een voorbeeld hiervan is de Personeelsvereniging Regio Twente.

Beleidskader verbonden partijen

Het beleid van Regio Twente met betrekking tot verbonden partijen is vastgelegd in het "[Beleidskader deelneming in of relatie met rechtspersonen](#)" die op 14 april 2014 is vastgesteld door het dagelijks bestuur. Hierin staan afspraken over het aangaan van verbindingen met derden en de wijze van sturing en beheersing daarvan. Er is geen eensluidend antwoord te geven op de vraag of kan worden deelgenomen in een rechtspersoon of dat daarmee anderszins een relatie wordt aangegaan. Elk geval vraagt om een specifieke afweging. Wel kan als algemeen uitgangspunt worden aangegeven dat er vanuit de optiek van Regio Twente sprake moet zijn van een duidelijk publiek belang.

Belangrijke ontwikkelingen rond verbonden partijen

Ten behoeve van de ontwikkeling en onderhoud van het digitaal dossier JGZ (GGiD) neemt Regio Twente naar verwachting in 2020 deel in een coöperatieve vereniging U.A. Op het moment van opstellen van deze begroting is het oprichten en het uitwerken van deze coöperatie nog gaande. De coöperatie is in deze paragraaf opgenomen met de tot nu toe beschikbare informatie.

Risicoanalyse

Voor de programmabegroting 2021 heeft Regio Twente een risicoanalyse opgesteld van de verbonden partijen. Voor deze analyse is er een onderscheid gemaakt in bestuurlijke en financiële risico's. De bestuurlijke risico's, denk hierbij aan directie/bestuur en eigenaarsbelang, zijn gekoppeld aan de financiële risico's, denk hierbij aan financiële bijdrage/afhankelijkheid en aansprakelijkheid. De uitkomsten van de analyse zijn niet anders dan de voorgaande jaren.

In het overzicht hierna wordt een opsomming gegeven van de relevante verbonden partijen met de bijbehorende meest recente (concept) jaarcijfers.

Vennootschappen en coöperaties

Oost NL N.V. statutair gevestigd te Apeldoorn Bedragen X 1.000		Informatie
1.	Doelstelling en openbaar belang	Oost NL is fondsbeheerder van het Innovatiefonds Twente B.V. Om af te stemmen op en raakvlakken af te tasten met een beleidskader dat de Provincie Overijssel ook op dit gebied uitvoert, is er voor gekozen om het beheer van ons Twents investeringsfonds in handen te leggen van Oost NL. Reden hiervoor is dat zij jarenlange expertise hebben opgebouwd in het beoordelen van projectaanvragen en bovendien op de hoogte zijn van innovatieve ontwikkelingen in Oost Nederland. Bovendien kan hiermee voor de doelgroep een optimale match worden gemaakt voor de inzet van provinciale gelden (in geheel Overijssel) als de Twentse gelden (alleen in Twente). Om deze constructie mogelijk te maken is het noodzakelijk dat Regio Twente aandeelhouder is van Oost NL, daartoe is een aandeel in de N.V. verworven. Zodra het investeringsprogramma is voltooid, wordt ook dit tijdelijke aandeelhouderschap weer opgeheven.

2.	Bestuurlijk belang	Om Oost NL N.V. in de gelegenheid te stellen om dit fonds te kunnen besturen, heeft Regio Twente één aandeel in PPM Oost N.V. aangekocht.
3.	Financieel belang	Regio Twente heeft één aandeel in Oost NL aangekocht. Dit is contractueel vastgelegd.
4.	Risico's	Bestuurlijke invloed is laag aangezien Regio Twente een minimaal belang heeft in Oost NL, zij investeren ook namens de provincies Overijssel en Gelderland. De informatievoorziening is goed georganiseerd tussen Regio Twente en Oost NL. Het financiële risico is ook laag aangezien het financieel belang in Oost NL erg laag is en Regio Twente is ook niet financieel aansprakelijk. De risicoscore is daardoor laag.
5.	Belangrijkste ontwikkelingen	Ook in 2021 blijft Oost NL een actieve partner voor Regio Twente en de fondsbeheerder van het Innovatiefonds Twente.
6.	Eigen vermogen begin 2019 Eigen vermogen eind 2019	€ 86.009 € 81.597
7.	Vreemd vermogen begin 2019 Vreemd vermogen eind 2019	€ 9.409 € 8.217
8.	Jaarresultaat 2019	€ -4.412

Risico

Innovatiefonds Twente B.V. statutair gevestigd te Enschede. Bedragen X 1.000		Informatie
1.	Doelstelling en openbaar belang	Een van de programmaonderdelen van het investeringsprogramma Innovatiesprong Twente is het beheren en door middel van subsidies uitgeven van een fonds ter stimulering van innovatieve investeringen in Twente. Het Innovatiefonds Twente richt zich op de financiering van innovatieve Twentse MKB-bedrijven. Via dit fonds geeft Regio Twente verder vorm aan het versterken van de sociaal economische structuur van de regio.
2.	Bestuurlijk belang	Innovatiefonds Twente is 100% eigendom van Regio Twente en daarmee is Regio Twente enige aandeelhouder van het fonds. Hierbij moet wel vermeld worden dat Oost NL fondsbeheerder is.
3.	Financieel belang	Regio Twente heeft inmiddels totaal € 12 miljoen beschikbaar gesteld voor het Innovatiefonds. Dat is gericht op de top sector Hightech systemen en materialen (HTSM), een sector waar Twente sterk in is.
4.	Risico's	Regio Twente is 100% eigenaar van het fonds. Doordat Regio Twente 100% eigenaar is van het fonds is het tegelijkertijd ook in staat om tijdig financieel bij te sturen indien nodig. De risicoscore is daardoor laag.
5.	Belangrijkste ontwikkelingen	Het innovatiefonds is een revolverend fonds en blijft doorlopen na de afloop van de Agenda van Twente.
6.	Eigen vermogen begin 2019 Eigen vermogen eind 2019	€ 10.419 € (volgt)
7.	Vreemd vermogen begin 2019 Vreemd vermogen eind 2019	€ 108 € (volgt)
8.	Jaarresultaat 2019	€ (volgt)
GGiD Coöperatief U.A. statutair gevestigd te Utrecht Bedragen X 1.000		Informatie
1.	Doelstelling en openbaar belang	GGD Twente heeft op 3 februari 2017 de samenwerkingsovereenkomst gesloten met GGD Regio Utrecht

Risico

		en GGD NH voor de gezamenlijke aanbesteding en ontwikkeling van Digitale Dossier JGZ GGID. Het doel van deze samenwerkingsovereenkomst is om een werkend DD-JGZ op te leveren. De samenwerkingsovereenkomst eindigt op als DD-JGZ is opgeleverd en is geïmplementeerd bij de GGD'en. Na oplevering van fase 1 van DD-JGZ wordt de samenwerking financieel en juridisch ondergebracht in de coöperatie GGID Coöperatief U.A. De taken van de coöperatie zijn: • Toetreding van nieuwe leden die GGID willen gebruiken; • het beheer & onderhoud GGID; • doorontwikkeling van GGID.
2.	Bestuurlijk belang	De coöperatie wordt bestuurd door een bestuur bestaande uit een zodanig aantal bestuurders als dat de coöperatie leden kent. Iedere bestuurder heeft recht op het uitbrengen van één stem. Regio Twente is een van de drie oprichter en daarmee lid van het bestuur van de coöperatie.
3.	Financieel belang	Regio Twente heeft op de volgende manieren een financieel belang: • Jaarlijkse ledenbijdrage; (dient nog nader bepaald te worden uit de begroting van de coöperatie); • Inbreng van de bouwkosten GGID (eenmalige kosten). Voor nieuwe toetredende regionale gezondheidsdiensten zal een nog nader te bepalen instap-fee van toepassing zijn.
4.	Risico's	Bestuurlijke invloed van Regio Twente is hoog. Regio Twente is één van de oprichters en is vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur van de coöperatie. In de statuten van de coöperatie zijn afspraken gemaakt over informatievoorziening en doelen van de coöperatie. Het bestuurlijke risico is hierdoor laag. In de statuten van de coöperatie is opgenomen dat iedere verplichting van de leden of oud-leden van de coöperatie om in een tekort bij te dragen, is uitgesloten. Een eventueel in een boekjaar door de coöperatie behaald positief resultaat zal door de coöperatie worden gereserveerd om eventuele toekomstige risico's zelfstandig te kunnen dekken. Met de huidige inschattingen wordt het financiële risico als laag beoordeeld. Aangezien zowel het bestuurlijke risico als het financiële risico laag is, is de totale risico score ook laag.
5.	Belangrijkste ontwikkelingen	Zie bovengenoemde ontwikkelingen.
6.	Eigen vermogen begin 2021 Eigen vermogen eind 2021	N.t.b
7.	Vreemd vermogen begin 2021 Vreemd vermogen eind 2021	N.t.b
8.	Verwacht resultaat	0

Risico

12.5 Financiering

De uitvoering van programma's wordt mede ondersteund door de financieringsfunctie. Deze functie voorziet in de financieringsbehoefte bij de uitvoering van beleidstaken, door het zo nodig aantrekken van externe financieringsmiddelen, dan wel het beheren en uitzetten van gelden die daarvoor niet direct nodig zijn. Het beleid omtrent de treasuryfunctie is vastgelegd in het door het algemeen bestuur vastgestelde [treasurystatuut](#).

Inzicht in rentelasten, renteresultaat en toerekening van rente

Onderstaande tabel geeft voor het begrotingsjaar 2021 inzicht in de rentelasten, rentebaten en de toerekening van de omslagrente.

Schema rentetoerekening 2021		Bedrag (in €)
a.	Externe rentelast langlopende lening 2021	76.869
	Externe rentelast kortlopende leningen (kasgeld) 2021	0,00
		-
b.	externe rente baten MKB geldleningen 2021	52.084
	externe rentebaten verstrekte hypothecaire leningen 2021	1.188
	Saldo rentelasten en rentebaten (a-b)	23.597
c1.	Rente GREX	0,00
c2.	Rente projectfinanciering	0,00
c3.	Rentebaat van door verstrekte leningen indien specifieke lening aangetrokken	0,00
	Aan taakvelden toe te rekenen rente	23.597
d1.	Rente over eigen vermogen	0,00
d2.	Rente over voorzieningen	0,00
	Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente	23.597
e.	Aan taakvelden toe te rekenen rente (renteomslag %)	0,2%
	Toe te rekenen rente aan taakvelden (in €)	23.597
f.	Verwacht renteresultaat op taakveld treasury	0

Tabel 8 Renteschema

Berekening voor gecalculeerde omslagpercentage 2021	Bedrag (in €)
Boekwaarde MVA eind 2019	9.435.032
Verwachte investeringen 2020	1.100.000
Verwachte afschrijvingen 2020	965.463
Verwachte boekwaarde MVA begin 2021 (A)	9.569.570
Toe te rekenen rente (B)	23.597
Voor gecalculeerde omslagpercentage 2021 (B/A)	0,2%

Tabel 9 Renteomslagpercentage

De aan taakvelden toe te rekenen rente is € 23.597. Regio Twente kiest ervoor om geen rente toe te rekenen aan het eigen vermogen. Als we het aan taakvelden toe te rekenen bedrag delen door de verwachte boekwaarde van de MVA per 2021 komen we op een omslagpercentage van 0,2%. Conform het BBV mag het percentage binnen de marge van 0,5% afgerond worden. Wij kiezen ervoor om het percentage niet af te ronden zodat er geen rente resultaat verwacht wordt.

De uitvoering van het financieringsbeleid vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Om vooral de financieringsrisico's te beperken is in de Wet FIDO een tweetal instrumenten opgenomen, te weten de **rente risiconorm** en de **kasgeldlimiet**. Door de bepalingen van de Wet FIDO worden gemeenschappelijke regelingen verplicht alle geldelijke overschotten bij het Ministerie van Financiën te beleggen, **schatkistbankieren**

Renterisiconorm

De rente risiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een maximumgrens gesteld aan het renterisico op de langlopende lening portefeuille. Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast. Herfinanciering is het aangaan van een nieuwe lening om de oude af te lossen. De rente risiconorm beperkt dus de aflossingen op de bestaande leningenportefeuille. In onderstaand tabel is de renterisiconorm uiteengezet.

N r.	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1	Begrotingstotaal (excl. mutaties reserves)	93.885	97.368	94.341	95.319	96.323	97.353
2	Renterisiconorm (20% van 1)	18.777	19.474	18.868	19.064	19.265	19.471
3	renteherziening	-	-	-	-	-	-
4	Aflossing	138	145	153	161	169	178
5	Rente risico (3+4)	138	145	153	161	169	178
6	Ruimte onder renterisiconorm (2-5)	18.639	19.328	18.715	18.903	19.095	19.292

Tabel 10 Renterisiconorm

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de wet FIDO opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. De kasgeldlimiet bepaalt dat gemeenschappelijke regelingen hun financieringsbehoefte voor slechts een beperkt bedrag met kortlopend vreemd vermogen financieren. De norm is in de wet gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten (excl. de stortingen in de reserves). Het percentage wordt berekend als een kwartaalgemiddelde.

N r.	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1	Begrotingstotaal (excl. mutaties reserves)	93.815	97.368	94.341	95.319	96.323	97.353
2	Vastgesteld percentage	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
3	Kasgeldlimiet (1x2)	7.693	7.984	7.736	7.816	7.899	7.983

Schatkistbankieren

Uit oogpunt van doelmatigheid is in de Wet FIDO een drempelbedrag opgenomen. Hiermee kan een bepaald bedrag buiten de schatkist worden gehouden, dit drempelbedrag is bepaald op 0,75% van het begrotingstotaal. Voor Regio Twente komt dit in 2021 neer op € ca. 707.558.

12.6 Rechtmatigheid

Introductie Rechtmatigheidsverantwoording

Zoals reeds bekend moeten gemeenten en gemeenschappelijke regelingen over het boekjaar 2021 een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarstukken. Dit betekent dat niet meer de accountant, maar het dagelijks bestuur de verklaring aflegt of de organisatie rechtmatig gehandeld heeft.

Regio Twente heeft sinds 2014 een door het algemeen bestuur vastgesteld interne controleplan waarin de belangrijkste rechtmatigheidsrisico's, beheersmaatregelen en toetsingscriteria zijn vastgelegd. Conform dit plan vindt periodiek verbijzonderde interne controle plaats. De bevindingen en adviezen uit deze controle worden sinds een aantal jaren vastgelegd in onze eigen Interne Managementletter. Met deze managementletter wordt nu door het directieteam op een systematische manier verantwoording afgelegd aan het dagelijks bestuur over de rechtmatigheid in onze belangrijkste financiële processen (vanaf 2021 zal er verantwoording afgelegd worden aan het algemeen bestuur). Bovendien wordt door middel van deze letter bewaakt in welke mate de bevindingen van de accountant zijn opgevolgd. De accountant steunt op onze Interne managementletter en benut deze bij zijn eigen jaarlijkse accountantscontrole en legt daar vervolgens verantwoording over door middel van de boardletter aan het algemeen bestuur.

Zoals u hierboven kunt lezen vindt bij Regio Twente al jaren een kwaliteitstoets plaats van de interne beheersing met betrekking tot het rechtmatig handelen en er wordt hierover ook al verantwoording afgelegd. Dit heeft nu als voordeel dat wij bij de introductie van de rechtmatigheidsverantwoording niet vanaf nul hoeven te beginnen. Het fundament staat inmiddels. Tegelijkertijd realiseren wij ons ook dat ons interne controlesysteem verder moet worden geprofessionaliseerd en moet worden doorontwikkeld. De noodzaak hiervoor wordt groter door de introductie van de rechtmatigheidsverantwoording. Om dit voor elkaar te krijgen en om te leren van elkaar wordt hiervoor door ons in Twents verband opgetrokken met de gemeenten.

13 Financiële begroting

13.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting inclusief meerjarenraming

		2021			2022			2023			2024		
Domein	Taakveld	Lasten*	Baten*	Gem. bijdrage	Lasten*	Baten*	Gem. bijdrage	Lasten*	Baten*	Gem. bijdrage	Lasten*	Baten*	Gem. bijdrage
Gezondheid	6.1.2 Samenkracht en burgerparticipatie GGD	€ 794.842	€ 1.013.095	€ 218.253	€ 817.055	€ 1.027.688	€ 210.633	€ 839.871	€ 1.046.266	€ 206.395	€ 863.322	€ 1.065.227	€ 201.905
	7.1 Volksgezondheid	€ 18.671.392	€ 3.716.618	€ 14.954.774	€ 19.091.893	€ 3.744.231	€ 15.347.662	€ 19.522.931	€ 3.778.642	€ 15.744.289	€ 19.965.411	€ 3.813.777	€ 16.151.634
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	€ 496.993	€ 468.711	€ 28.282	€ 506.180	€ 475.544	€ 30.636	€ 515.552	€ 483.614	€ 31.938	€ 525.112	€ 491.839	€ 33.273
	0.4 Overhead	€ 4.431.399	€ 318.012	€ 4.113.387	€ 4.542.085	€ 321.330	€ 4.220.756	€ 4.656.295	€ 325.554	€ 4.330.741	€ 4.773.488	€ 329.866	€ 4.443.622
Totaal Gezondheid		€ 24.394.625	€ 5.516.434	€ 18.878.191	€ 24.957.214	€ 5.568.793	€ 19.388.421	€ 25.534.649	€ 5.634.076	€ 19.900.572	€ 26.127.332	€ 5.700.709	€ 20.426.623
Leefomgeving	2.1 Verkeer en vervoer	€ 277.772	€ -	€ 277.772	€ 277.772	€ -	€ 277.772	€ 277.772	€ -	€ 277.772	€ 277.772	€ -	€ 277.772
	3.1 Economische ontwikkeling	€ 1.288.339	€ -	€ 1.288.339	€ 1.304.753	€ -	€ 1.304.753	€ 1.321.613	€ -	€ 1.321.613	€ 1.338.931	€ -	€ 1.338.931
	3.1 Economische ontwikkeling Internationaal en Lobby	€ 447.868	€ 42.681	€ 405.187	€ 455.835	€ 42.874	€ 412.961	€ 463.966	€ 43.121	€ 420.845	€ 472.264	€ 43.372	€ 428.892
	3.1 Economische ontwikkeling Agenda van Twente	€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ 100.000	€ 100.000	€ -
	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	€ 2.355.464	€ 919.332	€ 1.436.132	€ 2.402.878	€ 929.752	€ 1.473.126	€ 2.451.392	€ 943.017	€ 1.508.375	€ 2.501.033	€ 956.555	€ 1.544.478
	0.4 Overhead	€ 575.783	€ 116.912	€ 458.871	€ 593.341	€ 118.696	€ 474.645	€ 611.393	€ 120.968	€ 490.426	€ 629.955	€ 123.286	€ 506.668
Totaal Leefomgeving		€ 5.045.225	€ 1.178.924	€ 3.866.301	€ 5.134.579	€ 1.191.322	€ 3.943.256	€ 5.226.136	€ 1.207.105	€ 4.019.031	€ 5.319.954	€ 1.223.213	€ 4.096.741
Bestuur en Ondersteuning	0.1 Bestuur	€ 97.293	€ -	€ 97.293	€ 99.528	€ -	€ 99.528	€ 101.819	€ -	€ 101.819	€ 104.166	€ -	€ 104.166
	0.4 Overhead	€ 7.741.422	€ 487.257	€ 7.254.164	€ 7.922.732	€ 494.560	€ 7.428.172	€ 8.108.396	€ 503.857	€ 7.604.539	€ 8.298.525	€ 513.346	€ 7.785.179
	0.5 Treasury	€ 53.272	€ 53.272	€ -	€ 53.272	€ 53.272	€ -	€ 53.272	€ 53.272	€ -	€ 53.272	€ 53.272	€ -
	0.8 Overige baten en lasten	€ 232.510	€ -	€ 232.510	€ 236.528	€ -	€ 236.528	€ 240.655	€ -	€ 240.655	€ 244.894	€ -	€ 244.894
Totaal Bestuur en ondersteuning		€ 8.124.496	€ 540.529	€ 7.583.967	€ 8.312.060	€ 547.832	€ 7.764.228	€ 8.504.142	€ 557.129	€ 7.947.013	€ 8.700.856	€ 566.618	€ 8.134.238
OZJT/Samen14	6.1.1 Maatwerk dienstverlening 18-	€ 908.965	€ -	€ 908.965	€ 1.032.595	€ 99.587	€ 933.008	€ 1.060.077	€ 102.376	€ 957.701	€ 1.088.305	€ 105.242	€ 983.063
	6.1.2 Maatwerk dienstverlening 18- (maatregelhulp/beschikbaarheidsv	€ 42.594.974	€ 42.594.974	€ -	€ 42.495.387	€ 42.495.387	€ -	€ 42.492.599	€ 42.492.599	€ -	€ 42.489.732	€ 42.489.732	€ -
	0.4 Overhead	€ 276.213	€ -	€ 276.213	€ 283.528	€ -	€ 283.528	€ 291.041	€ -	€ 291.041	€ 298.757	€ -	€ 298.757
Totaal Organisatie voor de Zorg en de Jeugdhulp in Twente & Samen14		€ 43.780.152	€ 42.594.974	€ 1.185.178	€ 43.811.510	€ 42.594.974	€ 1.216.536	€ 43.843.716	€ 42.594.974	€ 1.248.742	€ 43.876.794	€ 42.594.974	€ 1.281.820
Veilig Thuis Twent	6.81 Geëscaleerde zorg 18-	€ 4.489.667	€ 1.779.932	€ 2.709.735	€ 4.582.039	€ 1.779.932	€ 2.802.107	€ 4.676.955	€ 1.779.932	€ 2.897.023	€ 4.774.487	€ 1.779.932	€ 2.994.555
	0.4 Overhead	€ 409.850	€ -	€ 409.850	€ 421.326	€ -	€ 421.326	€ 433.123	€ -	€ 433.123	€ 445.251	€ -	€ 445.251
Totaal Veilig Thuis Twente		€ 4.899.517	€ 1.779.932	€ 3.119.585	€ 5.003.365	€ 1.779.932	€ 3.223.433	€ 5.110.079	€ 1.779.932	€ 3.330.147	€ 5.219.738	€ 1.779.932	€ 3.439.806
Coalition of the Willing	0.10 Bestuur NWS	€ 130.000	€ 150.000	€ 20.000	€ 130.000	€ 150.000	€ 20.000	€ 130.000	€ 150.000	€ 20.000	€ 130.000	€ 150.000	€ 20.000
	3.1 Economische ontwikkeling KP	€ 1.635.977	€ 1.946.584	€ 310.607	€ 1.635.977	€ 1.946.584	€ 310.607	€ 1.635.977	€ 1.946.584	€ 310.607	€ 1.635.977	€ 1.946.584	€ 310.607
	3.1 Economische ontwikkeling Agenda voor Twente	€ 3.630.453	€ 3.899.453	€ 269.000	€ 3.630.453	€ 3.899.453	€ 269.000	€ 3.630.453	€ 3.899.453	€ 269.000	€ 3.630.453	€ 3.899.453	€ 269.000
	6.7.2 Samenkracht en burgerparticipatie OZJT (Toezicht en kwal	€ 96.875	€ 96.875	€ -	€ 99.587	€ 99.587	€ -	€ 102.376	€ 102.376	€ -	€ 105.242	€ 105.242	€ -
	6.7.2 Samenkracht en burgerparticipatie OZJT (Mobiliteitslab)	€ 132.500	€ 132.500	€ -	€ 132.500	€ 132.500	€ -	€ 132.500	€ 132.500	€ -	€ 132.500	€ 132.500	€ -
	7.4 Milieubeheer	€ 90.000	€ 90.000	€ -	€ 90.000	€ 90.000	€ -	€ 90.000	€ 90.000	€ -	€ 90.000	€ 90.000	€ -
	0.4 Overhead	€ 599.607	€ -	€ 599.607	€ 599.607	€ -	€ 599.607	€ 599.607	€ -	€ 599.607	€ 599.607	€ -	€ 599.607
	0.4 Overhead IT-Platform	€ 793.169	€ 793.169	€ -	€ 794.240	€ 794.240	€ -	€ 795.328	€ 795.328	€ -	€ 796.434	€ 796.434	€ -
	0.4 Overhead Twentsekracht	€ 988.404	€ 988.404	€ -	€ 988.404	€ 988.404	€ -	€ 988.404	€ 988.404	€ -	€ 988.404	€ 988.404	€ -
Totaal Coalition of the Willing		€ 8.096.984	€ 8.096.984	€ -	€ 8.100.768	€ 8.100.768	€ -	€ 8.104.644	€ 8.104.644	€ -	€ 8.108.617	€ 8.108.617	€ -
Totaal saldo van baten en lasten programma's		€ 94.341.000	€ 59.707.778	€ 34.633.222	€ 95.319.495	€ 59.783.621	€ 35.535.874	€ 96.323.366	€ 59.877.861	€ 36.445.504	€ 97.353.291	€ 59.974.063	€ 37.379.228
		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 0	€ -	€ -	€ 0	€ -	€ -	€ 0
Algemene dekkingsmiddelen (gemeentelijke bijdrage)		€ 94.379.000	€ 59.707.778	€ 34.671.222	€ 95.357.495	€ 59.783.621	€ 35.573.874	€ 96.323.366	€ 59.877.861	€ 36.445.504	€ 97.353.291	€ 59.974.063	€ 37.379.228
Totaal saldo van baten en lasten		€ 38.000	€ -	€ 38.000	€ 38.000	€ -	€ 38.000	€ -	€ -	€ 0	€ -	€ -	€ 0
Mutaties Reserves	0.10 Mutaties reserves	€ 38.000	€ 0	€ 38.000	€ 38.000	€ 0	€ 38.000	€ -	€ 0	€ -	€ -	€ 0	€ -
	Totaal Mutaties reserves	€ 38.000	€ 0	€ 38.000	€ 38.000	€ 0	€ 38.000	€ -	€ 0	€ -	€ -	€ 0	€ -
Resultaat		€ -	€ -	€ 0	€ -	€ -	€ 0	€ -	€ -	€ 0	€ -	€ -	€ 0

Tabel 11 Overzicht van baten en lasten inclusief meerjarenraming

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

In deze begroting is n.a.v. het besluit van de voormalige regioraad d.d. 12 november 2014 rekening gehouden met de Financiële uitgangs- en aandachtspunten voor verbonden partijen die door de hoofden Financiën aan Regio Twente worden verstrekt. Daarnaast hanteren we in de begroting een aantal uitgangspunten die niet direct tot een wijziging van de gemeentelijke bijdrage leiden.

Loon- en prijscompensatie 2021

De cijfers van de Macro Economische Verkenning (MEV), uitgevoerd door het centraal Plan Bureau (CPB), dienen als basis voor de berekening van de compensatie van loon- en prijsstijgingen. Voor de begroting 2021 worden de cijfers uit de MEV 2020 van september 2019 gehanteerd. Voor de begroting 2021 wordt rekening gehouden met een loonstijging van **2,8%**. Dit is echter wat betreft de looncompensatie 'slechts' een raming. De beleidslijn in deze is dat een verschil op de loonsom (overschot of tekort) separaat met de gemeenten wordt vereffend via de tussentijdse rapportage (BERAP) of via de jaarstukken.

Voor de prijscompensatie wordt uitgegaan van de IMOC (netto materiele overheidsconsumpties) met correcties van de indices over de jaren t-3, t-2 en t-1. De index voor 2018 was 1,70%, voor 2018 werd uitgegaan van 2,20% en derhalve een bijstelling van **0,50%**. Voor 2019 bedroeg de index 1,60%, voor 2019 werd uitgegaan van 1,50% en derhalve een bijstelling van **0,10% negatief**. Voor 2020 is uitgegaan van 1,60% en deze voorspelling bleek correct waardoor hiervoor geen bijstelling. Voor 2021 wordt als extrapolatiebasis de index van 2020 aangehouden plus in totaal bijstellingen van **0,40%**. Voor de begroting 2021 worden de prijzen daarom geïndexeerd met **2,0%**.

Bijdrage per gemeente

De gemeentelijke bijdrage 2021 (excl. de bijdrage jeugdgezondheidszorg) wordt verdeeld over de gemeenten op basis van de inwoneraantallen (in % van totaal) per 1 januari 2020 (opgave gemeenten) en de bijdrage voor de jeugdgezondheidszorg op basis van het aantal jeugdigen (in % van totaal) per 1 januari 2019 (cijfers CBS).

Uitgangspunten meerjarenraming

Bij de opstelling van de meerjarenraming 2022-2024 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De looncompensatie 2022 t/m 2024 wordt geraamd op 2,8% en de prijscompensatie 2022 t/m 2024 op 1,60% (conform CPB raming voor 2020);
2. Het aantal inwoners/jeugdigen is voor de jaren 2022 t/m 2024 gefixeerd op het aantal inwoners/jeugdigen opgenomen in de begroting 2021.

Vervangingsinvesteringen

De investeringsruimte blijft op peil door de kapitaaluitgaven die in de begroting zijn afgeschreven, op te voeren als vervangingsinvesteringen.

Zittend vervoer

Als uitvloeisel van de zorgplicht voor personeel van een reeds in 2002 afgestoten activiteit, genaamd zittend vervoer, wordt nog aan twee voormalige personeelsleden een WW uitkering uitbetaald. Voor het jaar 2021 wordt nog voor ca. € 45.000 aan kosten verwacht. Deze kosten komen volledig voor rekening van de voormalige Gemeentekring Almelo-gemeenten (GKA gemeenten), omdat het zaak waarnemend de afwikkeling betreft van een ooit door de Gemeentekring Almelo uitgevoerde activiteit.

Onvoorzien uitgaven

Conform besluit van het algemeen bestuur werd voor post onvoorzien € 45.000 als last geraamd met een even hoge onttrekking uit de algemene reserve ter dekking. De algemene reserve is bij de jaarstukken 2018 volledig benut ter egalisatie van het negatieve jaarrekeningresultaat. Hierdoor kan post onvoorzien niet onttrokken worden uit de algemene reserve waardoor deze op € 0 is gezet.

Tarieftaken

Voor taken, die niet via de algemene bijdrage van gemeenten worden bekostigd, gelden tarieven die alle bedrijfskosten moeten afdekken. Deze tarieven, gerelateerd aan een reëel te verwachten omzet, dienen tenminste een kostendekkend exploitatieresultaat op te leveren. Dit sluit aan bij de wet Markt en Overheid. In de risicoparagraaf zijn risico's benoemd voor de tarieftaken.

Samenwerking in 'Coalition of the Willing' verband

Er zijn verschillende ontwikkelingen m.b.t. samenwerking tussen gemeenten en Regio Twente op het gebied van bedrijfsvoering ('Coalition of the Willing'). Deze ontwikkelingen hebben geen invloed op de gemeentelijke bijdrage, omdat de kostenverrekening tussen de deelnemende partijen op basis van onderlinge afspraken worden verrekend.

Knelpunten en dekkingsmaatregelen

vanaf 2020 staan we door het optreden van drietal ontwikkelingen voor een financiële opgave van ca. € 1 mln. structureel:

Omschrijving knelpunt	Bedrag (in €)
Beëindiging bedrijfsvoeringsdiensten door de VRT	650.000
Beëindiging coalition of the willing salarisadministratie	180.000
Tekort op de ICT-licentiekosten	200.000
Totaal	1.030.000

Beëindiging bedrijfsvoeringsdiensten door de VRT

Sinds de verzelfstandiging van de Veiligheidsregio Twente (VRT) in 2011 levert Regio Twente dienstverlening op het gebied van P&O, salarisadministratie en financiële administratie/advies aan de VRT. De VRT heeft besloten om de dienstverlening per 1 januari 2020 te beëindigen. De overdracht van werkzaamheden en personeel heeft in verschillende stappen plaatsgevonden en is inmiddels afgerond. In de tarieven die door Regio Twente in rekening werden gebracht bij de VRT zat een opslag voor de dekking van interne bedrijfsvoeringsdiensten (overhead). Door het beëindigen van de dienstverlening ontstaat onvoldoende dekking voor de overhead waardoor er een knelpunt ontstaat.

Beëindiging coalition of the willing salarisadministratie

Om de kwetsbaarheid te verminderen, de kwaliteit te verhogen en de kosten te verlagen heeft Regio Twente op verzoek van de Netwerkstad gemeenten de gezamenlijke salarisadministratie als dienstverleningstaak op zich genomen. Inmiddels hebben alle deelnemers besloten om de salarisadministratie niet meer af te nemen bij Regio Twente. Dit betekent dat de coalitie salarisadministratie feitelijk niet meer bestaat en Regio Twente alleen nog de salarisadministratie verzorgt voor de eigen organisatie. Door dat onze organisatie kon profiteren van de extra volume, efficiency en schaalgrootte kon met een beperkte gemeentelijke bijdrage (€ ca. 75.000) de salarisadministratie van de eigen organisatie verzorgd worden. Op het gebied van kwaliteit, kwetsbaarheid en kosten blijkt het onderbrengen van de salarisadministratie van Regio Twente bij de gemeente Wierden de beste optie. De gemeente Wierden heeft aangegeven bereid te zijn onze salarisadministratie over te nemen. Deze oplossing leidt weliswaar tot structureel hogere kosten maar is voordeliger dan het zelfstandig uitvoeren van de salarisadministratie.

Tekort op de ICT-licentiekosten

De IT-wereld ontwikkelt zich in een hoog tempo. Door wijzigingen in wet- en regelgeving en noodzakelijk IT-vernieuwingen zijn meer IT producten nodig en nemen de licentiekosten toe. De afgelopen jaren is mede door ingevulde taakstellingen en alleen toename door indexatie ons licentiebudget nauwelijks toegenomen waardoor een structureel tekort ontstaat op de licentiekosten.

Dekkingsmaatregelen

Om de knelpunten op te lossen is een maatregelenpakket opgesteld met een structurele taakstelling op formatie en doorgevoerd in de begroting 2021. Voor de begroting van 2020 zal een begrotingswijziging met een maatregelenpakket ter vaststelling aangeboden worden aan het algemeen bestuur.

Nr.	Maatregelenpakket in €	2021
1.	Management Bedrijfsvoering	220.000
2.	Secretaris/algemeen directeur	155.000
3.	Directeur Bedrijfsvoering	32.000
4.	Formatie team ICT	200.000
5.	Directiesecretaris / Concerncontroller	28.000
6.	Natuurlijk verloop adviseur arbeidsmarkt	103.000
7.	Formatie senior communicatie adviseur	62.000
8.	Formatie secretariële ondersteuning	150.000
9.	Formatie coördinator management & project support	80.000
Totaal maatregelenpakket		1.030.000

1. Management Bedrijfsvoering

Vanaf 2021 ontstaat door vertrek van personeel 2 fte aan vacature ruimte bij management Bedrijfsvoering. Deze ruimte wordt niet ingevuld. De werkzaamheden/bevoegdheden zijn inmiddels platter ingericht en overgedragen aan de al aanwezige coördinatoren functies.

2. Secretaris/algemeen directeur

Ervanuit gaande dat de organisatie vanaf 2021 een gezondheidsorganisatie is, is de verwachting dat er geen algemeen directeur benodigd is. Het is voor de hand liggend dat binnen de gezondheidsorganisatie de hoogste ambtenaar (directeur Publieke Gezondheid) ook de algemeen directeurspositie kan vervullen. De huidige algemeen directeur is tijdelijk op interim basis aangesteld.

3. Directeur Bedrijfsvoering

Ook voor de directeurspositie bij Bedrijfsvoering geldt dat door het herinrichten van het onderdeel bedrijfsvoering in een gezondheidsorganisatie er geen directeursfunctie benodigd is voor bedrijfsvoering. Wel is de verwachting dat er een senior managementfunctie benodigd is. De huidige directeur Bedrijfsvoering is tijdelijk op interim basis aangesteld.

4. Formatie team ICT

Inmiddels is bij team ICT door het vertrek van personeel formatieruimte ontstaan van ca. 2 fte. Deze formatieruimte wordt niet ingevuld.

5. Directiesecretaris en concerncontroller

De formatieruimte bij de directiesecretarisfunctie ontstaan door natuurlijkverloop wordt momenteel ingevuld op basis van bestaande formatie. De controllersfunctie wordt momenteel niet ingevuld. De verwachting is dat bij inbedding van de organisatie in een gezondheidsorganisatie beide functies wel benodigd zullen zijn maar beperkter ingevuld hoeven te worden.

6. Natuurlijk verloop adviseur arbeidsmarkt

Door natuurlijk verloop ontstaat formatieruimte van 1 fte die niet ingevuld gaat worden.

7. Formatie senior communicatie adviseur

Door vertrekt van personeel is formatieruimte ontstaan van ca. 0,78 fte die niet ingevuld wordt.

8. Formatie secretariële ondersteuning

Door het vertrek van personeel is vacature ruimte ontstaan van ca. € 100.000. Door het vacant worden en niet invullen van de managementfuncties bij Bedrijfsvoering is ook geen secretariële ondersteuning benodigd voor deze functie waardoor een extra taakstelling gerealiseerd kan worden van € 50.000.

9. Formatie coördinator management en project support

Door het vertrek van personeel ontstaat 1 fte aan vacatureruimte die niet ingevuld wordt.

13.1.1 Overzicht van baten en lasten inclusief vorig begrotingsjaar en gerealiseerd bedrag voor vorig begrotingsjaar

Overzicht van baten en lasten									
Bedragen X € 1.000	Realisatie 2019			Begroting 2020 na wijziging			Begroting 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma's									
Bestuur & Ondersteuning	479	901	422-	-	371	371-	-	330	330-
Gezondheid	6.519	19.904	13.385-	4.917	19.243	14.326-	5.198	19.963	14.765-
Sociaal Economisch Sterk Twente	448	1.945	1.497-	425	2.093	1.667-	-	1.566	1.566-
Belangenbehartiging	45	382	336-	12	408	395-	43	448	405-
Recreatieve voorzieningen	1.364	3.335	1.971-	902	2.160	1.257-	919	2.355	1.436-
Agenda van Twente	216	559	343-	100	100	-	100	100	-
OZJT	39.551	40.309	759-	45.815	46.616	801-	42.595	43.504	909-
Veilig Thuis Twente	1.673	3.965	2.292-	1.675	4.260	2.585-	1.780	4.490	2.710-
Coalition of the willing	6.045	5.787	258	6.541	5.961	581	6.315	5.716	600
Subtotaal programma's	56.341	77.087	20.746-	60.389	81.211	20.822-	56.951	78.472	21.521-
Overhead	4.654	16.652	11.998-	3.503	15.971	12.468-	2.704	15.816	13.112-
Totaal programma's incl. overhead	60.994	93.738	32.744-	63.891	97.181	33.290-	59.655	94.288	34.633-
Algemene dekkingsmiddelen									
Treasury	88	147	59-	57	57	0	53	53	0
Gemeentelijke bijdrage	32.350	-	32.350	33.419	-	33.419	34.671	-	34.671
Totaal algemene dekkingsmiddelen	32.437	147	32.290	33.476	57	33.419	34.724	53	34.671
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	93.432	93.885	454-	97.368	97.239	129	94.379	94.341	38
Toevoeging/onttrekking aan reserves									
Bestuur & Ondersteuning	473	705	232-	45	38	7	-	38	38-
Gezondheid	70	-	70	-	-	-	-	-	-
Sociaal Economisch Sterk Twente	6	-	6	-	-	-	-	-	-
Belangenbehartiging	11	-	11	-	-	-	-	-	-
Recreatieve voorzieningen	540	0-	540	-	136	136-	-	-	-
Agenda van Twente	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OZJT	-	70	70-	-	-	-	-	-	-
Veilig Thuis Twente	24	-	24	-	-	-	-	-	-
Coalition of the willing	401	156	245	-	-	-	-	-	-
Totaal toevoegingen/onttrekkingen aan reserves	1.523	931	593	45	174	129-	-	38	38-
Gerealiseerd resultaat	94.955	94.816	139	97.413	97.413	0	94.379	94.379	0
Resultaat Agenda van Twente 2019			343						
Gerealiseerd resultaat na aftrek Agenda van Twente			482			0			0

Tabel 12 Overzicht van baten en lasten inclusief vorig begrotingsjaar en realisatie voor vorig begrotingsjaar

13.1.2 Specificatie stijging gemeentelijke bijdrage 2021 t.o.v. 2020

Gemeentelijke bijdrage programmabegroting 2020		€ 33.343.027
Begrotingswijziging 2019 nr. 2 Omslagrente	€ 55.965	
Begrotingswijziging 2020 nr. 1 Twenteraad	€ 20.000	
Totaal gemeentelijke bijdrage gewijzigde programmabegroting 2020		€ 33.418.992

Gemeentelijke bijdrage programmabegroting 2021:	€ 34.671.222
Stijging van de bijdrage 2021 t.o.v. 2020:	€ 1.252.230

Specificatie stijging gemeentelijke bijdrage:	Stijging	Daling
Loon en salarissen:	€ 1.078.884	
Salarissen en werkgeverslasten 2020 (cao + toename werkgeverslasten)	€ 384.342	
Verwachte stijging 2021 (Looncompensatie van 2,8%)	€ 694.542	
Prijscompensatie (2,0%)	€ 180.665	
Omslagrente (0,2%)		€ 7.318
Totale stijging gemeentelijke bijdrage 2021	€ 1.252.230	

Tabel 13 verklaring stijging gemeentelijke bijdrage

13.1.3 Overzicht van geraamde incidentele baten en lasten

Voor de periode 2021 en 2024 worden geen incidentele baten en lasten geraamd.

13.2 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

Deze paragraaf bevat een prognose van de balans en het EMU-saldo. Daarnaast zal aandacht besteed worden aan de jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, de investeringen en het verloop van de reserves.

13.2.1 Geprognosticeerde balans

De prognose van de balans bevat tenminste het begrotingsjaar, het voorliggende jaar en de 3 jaren volgend op het begrotingsjaar:

Bedragen in €	Jaarrekening 2019	Prognose eind 2020	Prognose eind 2021	Prognose eind 2022	Prognose eind 2023	Prognose eind 2024
Materiele vaste activa	9.435.032	9.569.570	11.192.811	10.032.075	9.108.002	8.599.400
Financiële vaste activa	1.150.361	917.273	555.578	207.880	68.889	32.361
Vlottende activa	23.893.122	17.640.745	18.818.512	20.117.459	18.858.905	19.264.959
Totaal activa	34.478.515	28.127.588	30.566.901	30.357.414	28.035.797	27.896.720
Eigen vermogen	9.999.076	9.992.076	10.030.076	10.068.076	10.068.076	10.068.076
Voorzieningen	289.777	177.930	99.055	41.180	15.305	0
Vaste schulden	1.617.991	1.472.579	1.319.577	1.158.589	989.196	810.962
Vlottende schulden	22.571.670	16.485.003	19.118.192	19.089.569	16.963.219	17.017.682
Totaal passiva	34.478.515	28.127.588	30.566.901	30.357.414	28.035.797	27.896.720

Toelichting

Materiele vaste activa

Deze balanspost is geprognosticeerd door de jaarrekening 2019 als uitgangspunt te nemen. Hier zijn de toekomstige vervangingsinvesteringen aan toegevoegd. En de begrote afschrijvingen vanuit de activa administratie zijn hierop in mindering gebracht.

Financiele vaste activa

Voor prognose van de financiële vaste activa zijn gegevens gebruikt uit de leningenadministratie van de verstrekte geldleningen in het kader van het MKB fonds en de verstrekte hypothecaire leningen aan personeel.

Vlottende activa

Deze balanspost is geprognosticeerd door het gemiddelde te nemen van drie voorliggende jaren. Onder de vlottende activa hoort ook de post liquide middelen. Deze bevat normaal gesproken het positieve effect van alle overige activa en passiva posten. Voor deze balans is deze sluitpost opgenomen onder de vlottende schulden.

Eigen vermogen

De balanspost reserves is begroot op basis van het verloopoverzicht reserves.

Voorzieningen

Deze post is begroot op basis van de begrote dotaties en verwachte bestedingen conform het grootonderhoudsplan Recreatieve Voorzieningen.

Vaste schulden

De prognose voor de vaste schulden is gebaseerd op de afloop van de BNG geldlening uit de leningenadministratie.

Vlottende schulden

De vlottende schulden zijn gebaseerd op het gemiddelde van de drie voorliggende jaren. Daarnaast bevat deze het post het netto effect van alle overige geprognosticeerde posten.

13.2.2 Berekening EMU-saldo

In het Verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een bij de euro aangesloten land maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag bedragen. Het EMU-tekort wordt bepaald door een gezamenlijk tekort van het Rijk, lokale overheden en sociale fondsen. Vanuit het BBV is het verplicht om in de begroting een raming van het eigen EMU-saldo op te nemen.

Omschrijving (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	€ 129-	€ 38-	€ 38-	€ 0	€ 0
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	€ 965	€ 1.171	€ 1.613	€ 1.206	€ 1.107
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	€ 92	€ 92	€ 92	€ 92	€ 92
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	€ 1.100	€ 2.794	€ 453	€ 282	€ 598
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
11 Verkoop van effecten: a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Berekend EMU-saldo	€ 171-	€ 1.569-	€ 1.215	€ 1.016	€ 601

13.2.3 Verloopoverzicht reserves

Hieronder treft u het verloopoverzicht aan de van de mutaties in de reserves die worden geraamd.

Verloopoverzicht reserves (bedragen in €)	Eind 2019	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eind 2020	Eind 2021	Eind 2022	Eind 2023	Eind 2024
Bestemmingsreserve Modernisering Twentehuis	704.851	38.000	0	742.851	780.851	818.851	818.851	818.851

Tabel 14 Verloopoverzicht reserves

13.2.4 Verloopoverzicht voorzieningen

Verloopoverzicht voorzieningen Grootonderhoud Recreatieve Voorzieningen	Eind 2019	Eind 2020	Eind 2021	Eind 2022	Eind 2023	Eind 2024
Storting	447.785	92.125	92.125	92.125	92.125	92.125
Besteding	158.008	203.972	171.000	150.000	118.000	107.430
Saldo	289.777	177.930	99.055	41.180	15.305	0

Tabel 15 Verloopoverzicht voorzieningen

13.2.5 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

In onderstaand overzicht zijn de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen opgenomen, die jaarlijks een vergelijkbaar volume hebben. De dekking van deze verplichtingen is in de meerjarenraming voorzien.

Bedrag in €	
Individueel keuzebudget	4.773.000

Tabel 16 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

13.2.6 Investerings

Hieronder treft een overzicht van de verwachte herinvesteringen:

Herinvesteringen	2020	2021	2022	2023	2024
Investerings met economisch nut	1.100.000	2.794.157	452.600	281.747	598.393

Tabel 17 Herinvesteringen

Bijlagen

Bijlage 1. Gemeentelijke bijdrage 2021 per taakveld

Gemeente	Aantal inw.	Aantal jeugd.	0.1	0.10	0.4	0.5	0.8
	1-1-2020	1-1-2019	Bestuur	Mutaties reserves	Overhead	Treasury	Overige baten en lasten
Almelo	73.187	14.620	14.001	4.405	0	0	26.955
Borne	23.327	4.954	4.463	1.404	0	0	8.591
Dinkelland	26.476	5.243	5.065	1.594	0	0	9.751
Enschede	159.753	29.046	30.562	9.616	0	0	58.838
Haaksbergen	24.290	4.688	4.647	1.462	0	0	8.946
Hellendoorn	35.923	7.352	6.872	2.162	0	0	13.231
Hengelo	81.160	15.469	15.527	4.885	0	0	29.892
Hof van Twente	35.017	6.550	6.699	2.108	0	0	12.897
Losser	22.676	4.322	4.338	1.365	0	0	8.352
Oldenzaal	31.839	6.430	6.091	1.916	0	0	11.726
Rijssen / Holten	38.186	9.392	7.305	2.299	0	0	14.064
Tubbergen	21.271	4.565	4.069	1.280	0	0	7.834
Twenterand	33.753	7.651	6.457	2.032	0	0	12.431
Wierden	24.442	5.268	4.676	1.471	0	0	9.002
Totaal	631.300	125.550	120.773	38.000	0	0	232.510

Gemeente	2.1	3.1	3.1	5.7	6.72	6.1
	Verkeer en vervoer	Economische ontwikkeling	Economische ontwikkeling Internationaal en Lobby	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Maatwerk- dienstverlening 18- (OZJT)	Samenkracht en burgerparticipa- tie (GGD)
Almelo	43.900	203.615	65.835	257.123	169.248	15.923
Borne	13.992	64.899	20.984	81.953	53.945	5.075
Dinkelland	15.881	73.660	23.816	93.016	61.227	5.760
Enschede	95.826	444.453	143.705	561.249	369.435	34.757
Haaksbergen	14.570	67.578	21.850	85.336	56.172	5.285
Hellendoorn	21.548	99.942	32.314	126.206	83.073	7.816
Hengelo	48.683	225.797	73.007	285.134	187.685	17.658
Hof van Twente	21.005	97.422	31.499	123.023	80.978	7.619
Losser	13.602	63.087	20.398	79.666	52.439	4.934
Oldenzaal	19.098	88.580	28.641	111.858	73.629	6.927
Rijssen / Holten	22.905	106.238	34.350	134.156	88.307	8.308
Tubbergen	12.759	59.179	19.134	74.730	49.190	4.628
Twenterand	20.246	93.905	30.362	118.582	78.055	7.344
Wierden	14.661	68.001	21.987	85.870	56.523	5.318
Totaal	378.679	1.756.355	567.884	2.217.901	1.459.904	137.349

Gemeente	6.82	7.1	7.1	7.5	Totaal
	Geëscaleerde zorg 18- (VTT)	Volksgezondheid	Volksgezondheid JGZ	Begraafplaatsen en crematoria (GGD)	
Almelo	487.270	512.744	2.199.145	29.056	4.029.220
Borne	155.308	163.428	745.182	9.261	1.328.485
Dinkelland	176.274	185.489	788.654	10.511	1.450.698
Enschede	1.063.616	1.119.220	4.369.108	63.423	8.363.807
Haaksbergen	161.720	170.174	705.170	9.643	1.312.553
Hellendoorn	239.171	251.674	1.105.890	14.262	2.004.162
Hengelo	540.353	568.602	2.326.852	32.221	4.356.296
Hof van Twente	233.139	245.327	985.253	13.902	1.860.870
Losser	150.974	158.867	650.117	9.003	1.217.141
Oldenzaal	211.980	223.062	967.202	12.640	1.763.352
Rijssen / Holten	254.238	267.529	1.412.747	15.160	2.367.606
Tubbergen	141.620	149.023	686.669	8.445	1.218.560
Twenterand	224.723	236.472	1.150.866	13.400	1.994.875
Wierden	162.732	171.239	792.414	9.704	1.403.598
Totaal	4.203.118	4.422.851	18.885.268	250.631	34.671.222

Toelichting

De gemeentelijke bijdrage van taakveld 7.1 Volksgezondheid JGZ is niet rechtstreeks te herleiden naar een bijdrage per inwoner, omdat uitgaven in het kader van Jeugdgezondheidszorg op basis van het aantal jeugdigen van de deelnemende gemeenten worden toegerekend.

Volgens het BBV is niet toegestaan om de gemeentelijke bijdrage voor overhead op te halen via taakveld overhead (voor zover het geen overhead activiteiten betreft). Hierdoor verantwoorden wij sinds 2018 de bijdragen voor overhead onder de baten bij de taakvelden niet zijnde overhead door taakveld overhead te verdelen over de overige taakvelden.

Bijlage 2. Overzicht taakvelden

Code	Taakveld	Lasten	Baten	Gemeentelijke bijdrage
0.1	Bestuur	97.293	0	97.293
0.1	Bestuur Netwerkstad Twente	130.000	150.000	-20.000
0.10	Mutatie reserve	38.000	0	38.000
0.4	Overhead	13.434.667	922.181	12.512.486
0.4	Overhead Netwerkstad Twente, Kennispunt Twente en Agenda voor Twente	599.607	0	599.607
0.4	Overhead Twentse kracht	988.404	988.404	0
0.4	Overhead IT-Platform	793.169	793.169	0
0.5	Treasury	53.272	53.272	0
0.8	Overige baten en lasten	232.510	0	232.510
2.1	Verkeer en vervoer	277.772	0	277.772
3.1	Economische ontwikkeling Sociaal Economisch Sterk Twente	1.288.339	0	1.288.339
3.1	Economische ontwikkeling Agenda van Twente	100.000	100.000	0
3.1	Economische ontwikkeling Agenda voor Twente	3.630.453	3.899.453	-269.000
3.1	Economische ontwikkeling Belangen behartiging	447.868	42.681	405.187
3.1	Economische ontwikkeling Kennispunt Twente	1.635.977	1.946.584	-310.607
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.355.464	919.332	1.436.132
6.1.2	Samenkracht en burgerparticipatie GGD	794.842	1.013.095	-218.253
6.72	Maatwerkdienstverlening 18- (OZJT Toezicht en kwaliteit)	96.875	96.875	0
6.72	Maatwerkdienstverlening 18- (OZJT Mobiliteitslab)	132.500	132.500	0
6.72	Maatwerk dienstverlening 18-	908.965	0	908.965
6.72	Maatwerk dienstverlening 18- (maatregelhulp/beschikbaarheidsvoorziening)	42.594.974	42.594.974	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18- (VTT)	4.489.667	1.779.932	2.709.735
7.1	Volksgezondheid	18.671.392	3.716.618	14.954.774
7.4	Milieubeheer (MDA)	90.000	90.000	0
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	496.993	468.711	28.282
Eindtotaal		94.379.000	59.707.778	34.671.222